Demokratik halk kooperatifçiliği, köylülerin gericilere karşı siyasal bağımsızlığını azaltarak. onların siyasî mücadeleye katılmalarını da hız-

zarda kendi ürünleriyle yer ala- araya geliyorlar, kooperatifler kü bu pazar, bir yanıyla işçileri sömürüp kapitalist kârını artı-Ote yandan yine bu pazar, köy-

dengeye yaslanmıştır. Kapitalizlarının sebebini bugün daha iyi likler Türkiye düzeyinde birle-

olarak pazara inmek ve aracıla-

şip Köy-Koop'u oluşturdular. Bu hızlı gelişmenin ilk sonu-«Köylü vatandaşlarım uyansın» Zeynel Gölcük bildiriyor — yor. Dahası var: Yol, su, elek-Palanlı Köyü Zile'ye bağlı küçük bir köy. Zile'ye 7 km tarafından köyümüze su getiuzaklıkta. Palanlı köyünün

lında yapıldı. Ancak sorun almak için uğraşacağız.»

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

CHP'ye değil demokrasiye

nız? Yani, faşizm gelir korkusu size bunu mu

ğuna takılmış ki, oradan çıkan her sonuç belir-

Oylarınızı CHP'ye vermek zorunda mısı-

Toplumsal bilinc öylesine sandığın kuyru-

bir araya gelerek bir kooperatif kurdular. Kooperatifin

düsündürüyor?

trik.. gibi. 1976 yılında YSE rildi. Şimdi köyümüzde 5 tane çeşme var. Daha sonra koo peratif adına PTT'ye başvulunduk. Aradan bir yıl geçmediler. Gübre bayiliği icin başvurduk. Fakat bundan da henüz sonuc alamadık. Ama

peratifler üreticiyi daha çok soy-

Bu kooperatifleri köylüler ku-

birlik cldular. Bu kooperatif bir-

«1977 yılının 6. ayında kurduk kooperatifimizi. Şu anda traktörü, Harman makinası, kulvüratörü, gübre atma makinası var. Ortaklarımizin tüm işlerini bu makinalarla yapıyoruz. Şu anda piyasada tarlanın dönümü 150-200 liradan sürülürken, biz, ortaklarımıza dönümünü 100 liradan sürüyoruz. Harman sürümünün saati piyasada 300-400 lira iken, biz, saatini 200 liradan sürüyoruz. Temennim şudur ki, köylü

vatandaşlarımız uyansın! Kooperatif kursunlar. «Sesimizi

yükseltelim»

Bu sömürü düzeni sürdük-

çe, bu talan devam ettikçe

emekçi köylülerimizin dertle-

ri bitmez, aksine hergün bi-

raz daha artar. Bu dertler,

toprak derdi, gübre derdi, su

derdi, tarım ilacları derdi,

Burdur'un Kocapınar kö-

yünden Ahmet Karaca ile

köylülüğün sorunları üzerin-

de sohbet ettik. «Ne ekiyor-

sun?» sorusunu yönelttiğimiz

de «Pancar» cevabini aldık.

Pancar ekiyoruz ama onun

dergini biz biliriz. Hiç bir

yetkili gelip derdimize çözüm

aramadı?» dedi. Ahmet Ka-

raca daha sonra şöyle devam

etti. «Pancarı yetiştirmesi ay-

rı bir derttir. Sökümünde ise

sirket zorluk gösteriyor. Şir-

ketin verdiği zaman da pan-

carımızı sökememişsek, şir-

ket işçi getirtip söktürüyor.

Pancarı alırken de kantarda

2-3 gün sıra bekliyoruz. Küs-

pe alımı da öyle, hakkımız

olandan yarısını zor alıyoruz.

Pancar taban fiyatı zahmeti-

ne göre çok az. Fabrika bize

küspeyi vermeyip aracıya ve

karaborsacıya veriyor ve yük-

sek fiyatla almak zorunda ka

liyoruz. Bu durumu ilgililere

duyurduğumuz halde bizlerle

— Bu sorunlara nasıl çö

«Kooperatiflerde örgütlene

rek» dedi ve ekledi. «O za-

man sesimizi duyururuz, hak-

- Baska ürün ekiyor mu-

sunuz ve bunlardan geliriniz

*Haşhaş ekiyoruz. Ancak

llgilenmiyorlar.

ne oluyor?

ruma geleceğiz.»

züm bulunabilir?

velhasıl GEÇİM DERDİDİR.

levici görünüyer. Diyelim bir başka konuda alabildiğine esnek düşünen bir kafa, sıra sandik ve oy meselesine gelince, sayım cetvellerinin dışında düşünemiyo Sandık hayatın küçük bir parçası. Toplum-

sal irade oraya sığmayacak kadar geniş ve zengin. Sınıf iradesi ise sandığa hiç sığmıyor. Sadece emekçi sınıfların değil, burjuvazinin de kaderi sandığa bağlı değil.

Kaderini sandığa bağlı görenler, demokrasinin kaderini de CHP'ye bağlı görüyorlar. Halbuki sandık sonucları ne derse desin, burjuvazi baska araclarla son sözünü söylüyor.

O halde sandığa, emekçi sınıf umudunu değil, bu sınıfın gücünü düşürmek gerek. Geleceği sandıktan görmeye alısanlar böylece bu gücü de görmüş olurlar. Neyi göstermek istiyorsan burjuvaziye, sandığa onu yansıtabilme-

CHP'vi güçlü gösterme gibi bir derdimiz mi var? Ya da CHP'yi güçlü göstersek sonunda neyi çözeceğiz? Yirmi aydır ne çözüldüyse onu...

Ama sandık, 60 villik bir sartlanma. Burjuva bilincin genel kültürel egemenliği kolay birakmiyor «aydin» olsan bile yakanı. Oturup nalkıp, fasizm korkusundan sözediyor. Korktuğu doğrudur da, amacı korkusunu yenmek değil. Amacı korkusuna teslim olmak.

Bir yanda CHP, öte yanda MC partileri diye kurulan her siyasal denklem yanlıştır. Çünkü burada toplumun en geniş kesimi yoktur. Ve bu geniş kesimler olmadığı sürece hesap hep yanlış sonuçlar verir.

Gerçek olan, sandıktan doğan dengelerin topluma yön verdiği değil, toplumdan doğan dengelerin sandıktan elde edildiğidir. Eğer, gerçek sınıf güçleri dengesini sandıktan carpıtarak gecirtiyor ve sonucu tanınmaz hale getiriyorsak, kendimiz için düşünmeye, daha alışmamısız demektir.

Bu seçimlerde de, dağıtılması gereken kuşkular ve yanılgılar, bilinen bu şekilleriyle dikiliyor karsımıza. Hep varolan dengeyi koruma endisesi «akıllılık» olarak sunulmak isteniyor. Burjuvazi de bunu istiyor.

Artık siyasal dengeleri etkilemek istiyorsak denklemini de tam kurmalıyız. Bir yanda demokrasi düşmanları, öte yanda demokrasi güç-

Bir yanda burjuvazinin on yıllar boyu şırınga ettiği şartlanmışlık, öbür yanda burjuvazinin kendisi olduktan sonra, hep kendi kendisini üreten ve güçlendiren, ama bizim katılamadığımız bir mekanizmayı seyretmek zorun-

da kalacağız. Bu seçimler, bu gerçeğin bilince çıkarılması için bir aşama olabilir ve olmalıdır. Iste bunun için burjuva kampına oy yok.

«Dağınıklıktan şikayetçiyiz!»

C - Kooperatifimiz yeni

kuruldu: Köy-Koop'a üveviz.

Turhal Kızıloğlu Köyü Kalkındırma Kooperatifi Başkanı İsmail Erbil, kooperatif sorunları ile demokrasi so-TSIP'i desteklemekten başka

tiyaçları olan yağ, şeker, gazyağı, mazot vb.'lerini karsılamak; aracılarla köylümüzü

G - Köyünüzde kooperatife üye olmayan var mı? rın iyi olmaması nedeniyle dağınıklık var. Bu böyle de herkes üye değil. Ancak, ile- vam ederse iyi olacağını zanriye doğru herkesin üye ola- netmiyorum. GERÇEK gaze de «sol» dağınık durumda. lumlu buluyorum. Bu fikre

lik politikası hakkındaki gö G - Biliyorsun, ülkemiz- lik politikasını da gayet o Bu dağınıklıkla, TSİP'in bir. yürekten katılıyorum.

Kooperatif köylünün güvenini kazandı

Başkanlığını Cengiz Aksakal'ın Veliköy Kooperatifi, önemli bir gelişme göstermiş bulunuyor. Başkanın açıklamalarını vermeyi gerekli görüyoruz: GERÇEK: Sayın Başkan, Kooperatifiniz hakkında bilgi verir-

CEVAP: Kooperatifimiz üretim-tüketim amacıyla kurulmustim kooperatifi olarak çalışmaktadır. En önemli amacımız çevremizde yetisen ürünleri kooperatif yoluyla değerlendirmek, li çalışmalarımızla köylümüzün üyelerimize ve halkımıza ucuz güvenini kazandık. Şimdi üye mal temin etmek suretiyle aracı olmayanlardan, kocperatife gütefeciyi engellemek ve sömürü- venerek gelip üye olmalarını

Artvin'deki Kooperatiflerin yüzde sekseni Köy-Kocp'a bağlı ve hırpalanan ben oldum. Söy-

GERCEK: Halkin Kooperatifle iliskisi ne düzeydedir? olan güveni sarsılmıştır. Şimdi

Artvin ARTKOO-BİRLİK'e de le ki; eşi hapiste olan kimsesiz üvedir. Sermavemizin az olması bir kadının çayırlarını, kooperave BIRLIK'in peşin para Isteme- tif ve Halk odasının üyeleri olai nedeniyle istediğimiz malı rak biçiyorduk. Aniden gelen getiremiyoruz. Projeli-kredili pa- komando birliği tırpanlarımızı ra almaktan da çekiniyoruz. elimizden alarak tekme tokat, Çünkü uygulamada yardımcı dipçikle dayak ata ata karakola olan yok. İflas ederiz diye kor- götürdüler. Bana vurdukları sayısız dipçiklerle yere yuvarlandım. Ölümden kıl payı kurtuldum. Doktora gittim, onbir gün-CEVAP: Gecen yıllar iyi işle- lük raporla savcılığa müracaat tilmediği için halkın Kooperatife ettim. Henüz bir haber çıkmadı Ensar Toruh _ Şavşat

baskı vaptılar mı?

GERCEK: Komandolar size de

CEVAP: En fazla baskı gören

Köylüler artık burjuva partilerinin vaadlerine kanmıyor. Sorunlarına gerçek ve kalıcı çözümler arıyor.

Yine sermaye partileri oy almak için vaad yağdırıyorlar. Siz bu seçimlerde ne ya-

«Bizler seçimden seçime bey, paşa oluyoruz. Ondan masrafı çok, geliri ise çok sonra yine eski horlanan köy az. Haşhaşı 850 kuruşa satı- lü. Şimdiye kadar hiç bir hüyoruz, hükümet bize çiçek kümet vaat ettiklerini yapyağı diye haşhaş yağını 60-70 madı. Biz seçimden seçime liradan satıyor. Haşhaş ka- bey, paşa olmak istemiyoruz. buğunun kilosu üç-dört yıl Biz kimsenin kimseyi sömürönce 25 lirayken, şimdi yine mediği, herkesin hakkını alaynı ve şu zamana kadar ta- dığı bir düzen istiyoruz. Şimban fiyatı daha belli olmadı. diye kadar oy verdiğimiz par-Eziyetine değmiyor. Bu du- tilerin hepsi patronlara hizrumda bir daha ekemez du- met etti. Biz oyumuzu bu secimlerde isciden, köylüden — Önümüzde seçimler var. "yana olan TSİP'e vereceğiz.»

Secimlere Doğru

DDKD GENEL BAŞKAN'I ŞAKİR TUTAL'IN GAZETEMİZE ÖZEL DEMEC'İ

«Seçimlerde Güç ve Eylem Birliğinin Yanındayız»

Devrimci Demokratik Kültür rumluluğunu komünizm ve «bö- derek kalkıyor. Derneği (DDKD) Genel Başka- lücülük»te arıyorlar. Bu neden- Bir zamanlar «halkın umudu» nı, Şakir Tutal, seçimler önce- le bütün seçimlerde olduğu gi- olduğunu ileri süren CHP de

İstanbul (Gerçek) — Tür- ve Ömerli ilçeleriyle Van'ın

belirtilmiştir. Bazı yerlerde den açıklanmıştı.

belirlenmiş olan tarihlerin

uygun görülmemesi nedeniy-

le TSİP ilçe yöneticilerince

girişimlerin yapıldığı kayde

dilen açıklamada, bu miting-

lerin tarihleri kesinleştikten

sonra bilahare açıklamada

ulunulacağı belirtilmiştir.

TSIP Genel Merkezinden

yapılan açıklamaya göre se-

çim propaganda döneminin

son on gününde vapılacak

olan mitinglerin yer ve ta-

4 Ekim'de Muş'un Malaz-

Ekim'de Mardin'in Nusay-

bin ve Van'ın Erçiş ilçelerin-

de, 6 Ekim'de Bitlis'te ve

Mardin'in Cizre ilçesinde, 7

Ekim'de Burdur, Bandırma

ve Siirt'in Batman ilçesinde,

8 Ekim'de Mardin'in Midyat

TSIP Istanbul

İl Y.Kurulu

ve Onger'in

ortak BASIN

AÇIKLAMASI

TSIP Istanbul II Yönetim Ku-

rulu ve İstanbul Bağımsız Se-

natör adayı Bakiye Beria On-

ger, TİP İstanbul İl Yönetimi'ne

ve İstanbul Bağımsız Senatör

adayları Niyazi Ağırnaslı ve Re-

cep Cüre'ye ortak imzalı birer

Mektupta, seçim çalışmala-

rında ortak eylemler yapma te-

melinde TSIP il Yönetimi ile

Bağımsız Senatör adayı Bakiye

Beria Onger arasında oluşturu-

lan eylem birliğinin önemi ve

TİP il yönetimi ve Bağımsız

Senatör adayları Niyazi Ağırnas-

liğine ve 6 Ekim 1979 günü saat

14.00'te Şişli Hürriyeti Ebediyye

alanında ortaklaşa gerçekleşti-

rilecek mitinge katılmaya çağ-

lı ve Recep Cüre bu evlem bir-

mektup yollamışlardır.

amacı vurgulanmıştır.

sinde görüşlerini Gazetemize bi. 14 Ekim seçimlerinde de ağız emekçilere, ilericilere, devrimözel bir demeç vererek anlat- birliği yaparak, komünizme ve ci demokrat güçlere karşı, ulusmıştır. Şakir Tutal'ın demeci «bölücülüğe» karşı saldırıları lararası emperyalist tekellerin yoğunlaştıracaklardır. Ve seçim- gerici, faşist güçlerin yararına - Bugün Türkiye'de toplum- lerde bütün güçleriyle yine em- bir politika izledi. Türkiye'nin sal hareketin vardığı aşama ba- peryalizmin, kapitalizmin çürü- emperyalizmle olan ilişkilerini kımından 14 Ekim'de yapılacak müşlüğünü, kofluğunu, bunalımı- geliştirdi. İlerici güçlerin desolan seçimler önemli bir yer nı gizlemek için ellerinden ge- teğine rağmen, gerici, faşist tutar. Ekonomik, politik, sosyal leni yapanaklar, bu doğrultuda güçlerin yararına koşulları habunalımlar baskı ve sömürü gi- sahte umutlarla, yalan ve dema- zırladı ve hızla sağa kaydı. Faderek yoğunluk kazanıyor. Par- gojilerle kandırmaya çalışacak- şist MHP'nin ve onun dolaysız AP-CHP-MHP-CGP-DP-MSP gi- Ama artık emekçi sınıf ve ta- ETKO gibi gizli açık örgütlerin

bi sömürgeci partiler arasında bakalar, sömürgeci burjuva par- cinayetlerine, sabotaj ve eylemve içinde çelişkiler yoğunlaşı- tilerinin seçim nutuklarına, vaad- lerine göz yumdu ve bu cinayet yor. Artan pahalılık, işsizlik, ka- lerine, yalan ve demagojilerine şebekelerini kapatmadı, onlaraborsa, sömürgeci burjuvazinin inanmıyor. Onların, komünizm ve rın yerine ilericileri tutuklattı. kârlarına yenilerini ekliyor. Se- «bölücülük» yaygaraları etkisini Devrimci demokrat ilerici yaçimlerde defalarca iktidar olan kaybediyor. Yığınlar her geçen yınları yasaklattı. İlerici örgütsömürgeci partiler, Türkiye'nin gün doğruya, iyiye giden yola leri kapadı. CHP seçimlerde 141 lçerisine girdiği bu bunalımları çiriyorlar. Bütün sömürgeci par- ve 142'ye karşı çıkmasına rağ-üstlenmek istemiyor. Bu konu- erin biçimde farklı olan pro- men düşünme ve örgütlenme da birbirlerini ardıcıl olarak suç- pagandalarının etkisi emekçi sı- özgürlüğünü oxtadan kaldıran TSIP seçim mitingleri sürüyor çimlerde CHP'nin seçim propa-

kive Sosyalist İşçi Partisi Ge- Özalp ilçesinde, 9 Ekim'de de hak ettiği dersi alaçaktır. nel Merkezinden dün yapı- Mardin'in Mazıdağı ilçesinlan açıklamada, 14 Ekim se- de, 10 Ekim'de Turhal'da, 12 nizm ve «bölücülük» yaygaralacimlerine ilişkin olarak ya- Ekim'de Mardin, Kızıltepe rına katılarak seçim meydanlabelirtilmistir. Yapılan açık- de, 13 Ekim'de ise Siirt'te se- getirdi. Gerici, fasist güçlerin lamada, tarihi kesinleşmiş o- çim mitingleri yapılacaktır. lan mitinglere de yer veril- Öte yandan 6 Ekim'de İstan-

miş, bazı yerlerdeki miting- bul Şişli'de Birlik Dayanış- sömürgeciliğe ve şövenizme henüz kesinlik kazanmadığı ting yapılacağı daha öncelefetine gem vurmaktır. Sıkıyölarda vapilmasi, secimin «degün Siirt'te yapılan mitin-Ali Tan serbest bırakılırken,

> mokratlardan oluşan 11 kişi yükselen mücadelelerinin önüne şinin adları şöyledir:

Siirt'te 10 kişi

gözaltında

Emekçi kitleler artık bu par-Sedat Baysal, Avhan Gün- tilerin, İşçilerin, köylülerin, kigör, Ali Yıldız, Hüsam Olgaç, sacası emekten yana bütün Kemal Yücel, Haydar Oltu, güçlerin, yaşamsal çıkarlarına, Nasri Üzüm. Olcay Başbuğ, ekonomik çıkarlarına çözüm ge-Ihsan Tan, Mehmet Kiliçer. Devamı s. 5, sütun 1'de

SEÇİM HUKUKU

OY VERME :

Sandık kurulu önüne alınan kimse, yukarıda belirtilen niteliklere uygun kimlik belgesini başkana vererek, kimliğini ispat eder.

Başkan, seçmenin adını seçmen listesinde bulur ve masa üzerinde duran birleşik oy pusulasından bir tane vererek, sandık yerinde birden fazla oy verme yeri varsa, hangi kapalı oy verme yerine gireceğini söyler ve birleşik oy pusulasını veya seçimin gereğine göre zarfları usulüne göre katlayıp yapıştırdıktan sonra çıkmasını anlatır. Birleşik oy pusulasını veya zarfı alan secmen doğruca kapalı oy verme yerine gider ve oyunu kullanmadan başka yere gidemez.

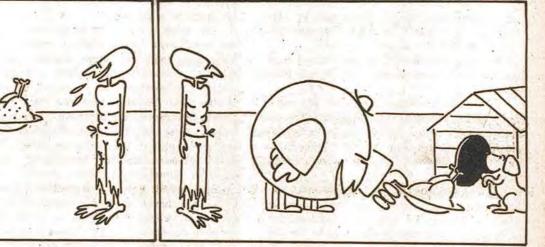
Hiç bir seçmene sandık basında müdahale telkin ve tavsiyede bulunulamaz. Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz. Bir seçmen kapalı oy verme yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez. Şu kadar ki, oy pusulasını veya zarfı hazırlamak için gerekli normal süreden fazla kapalı oy verme yerinde kalan seçmen, başkan tarafından uya-

Kapalı oy verme yerine girmeyen veya birleşik oy pusulasını alıp oy vermeyen seçmenden oy pusulası ge-

Devamı var

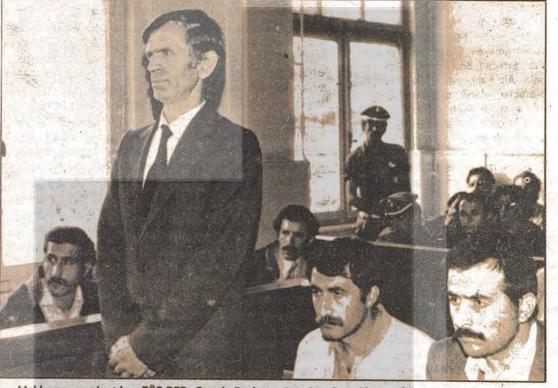
M. DOĞRUER

O'NUN HİKAYESİ

Oğretmenler bugün derslere girmeyecek

Eski hamam, eski tas

Tam Gün yasası suya düştü

ka hizmet etmiyecek Bakanı Mete Tan, kamuoyu olursa değiştiririm» di- ve hekimlerin sabırsızlıkla beklediği «tam gün yasası

mak» amacında olduğunu öne süren Mete tan, gerçekte sağlık hizmetlerini ticarî kâr alanı olarak görenlerin direncine boyun eğmiş

Gercek Durum

Demokrasi sorunu giderek kördüğüm haline geliyor. Ancak bu gelişme, bu düğümü çözecek siyasal çözümleri de tartışma alanına sokarak gerçekleşiyor. Farklı sınıf güçleri, tutumlarını ve

hedeflerini daha net siarlarla açığa vuruyorlar. Burjuvazi düğümü demokrasiyi reddederek kendi açısından çözüm istemektedir. Eğer tekelci burjuvazi emekçi sınıfların ve demokrasiye karşı duyarlı kesimlerin iradesini aşabilirse düğümü kendi açısıhdan çözmüş olacak.

DİSK ve Seçimler

Sosyal demokrasi böylesi bir gelişmeyi uygun bulmuyor ve bunun kendisi açısından bazı çözümsüzlükler getireceğini kavrıyor. Buna karşılık sosyal demokrasi de meseleyi kendi başarısıyla çözmeyi ummaktadır. Sorun bu çerçevede ne ölçüde çözülebilir ve demokrasi burjuva gerici tasalluttan kurtarılabilir, belli olmuştur. Sosyal demokrasinin gördüğü bu çözüm emekçi sınıflar açısından çözümsüzlüğün devamına gelmektedir. Hatta, mese-·lenin sosyal demokrasiye bağlanarak aşılabileceği. ni umanlar, bizzat bu tutumlarıyla, gerici siyasal cözümlere çanak tutmuş ve olanak sağlamış ol-

Sorunu işçi sınıfının siyasal tavrı çözebilecektir. Bu siyasal tavır onun örgütlü politikalarında somutlanır. Sınıf kitlesinin yönelimleri ise ancak bu somut siyasal önderliğe güç katabilir, onu cözüm noktasına yaklaştırabilir. Sendikalar ve diğer işçi örgütleri, ne denli bilimsel sosyalist politika doğrultusunda tutum alırlar, sınıf çıkarlarını ancak o ölcüde koruyabilirler.

DiSK, secimlere 13 gün kalıncaya kadar net bir siyasal tutum gösterememiştir. Bundan elbette ki, isci sınıfının yönelimlerinin henüz belli olmadığı sonucu çıkmaz. Bu yönelimler sosyalist siyasal politikalarda dile gelmektedir. DİSK yönetiminin bugüne kadar yapmakta geciktiği, bu politikaların sendikal hareket düzeyinde onaylanmasıdır. Yani, isci kitlesinin politik yönelimlerinin sendikal önderlik tarafından da dile getirilmesidir.

DISK yönetiminin farklı siyasal etkiler altında olduğu bilinmektedir. Zaten sendikal hareketten homojen bir siyasal bileşim beklemek boşuna olur-Devamı s. 5, sütun 7'de

lamada öldürülen TÖB-DER üyeleri için 1 Günlük Yas tutulacağı belirtildi. Yurdun çeşitli yerlerinden gelen haberlere göre ey-

TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu'ndan yapılan açık-

leme katılımın yüksek olması beklenmektedir. Gazioğlu, dün düzenlediği basın toplantısında, «Bursa'da öğretmen kanı akıtıldığını» belirterek, bunun 1 Mayıs 1977 katliamının bir tekrarı olduğunu söyledi.

Öte yandan Gültekin Gazi-

oğlu dün yaptığı basın top-

Devamı s. 5, sütun 6'da

Ankara (Gerçek) - TÖB- sı olacağını» belirterek büpacağı mitinglerin yasaklan- çağrıya katılacaklarını söyması ve Bursa'da yapılan izinli mitingin polislerce zordağıtılması eğitim emekçileri arasında derin tepkilere yol actı. Polisin yasal bir mitinge karşı zorbalık kullanması ve bir öğretmeni öldürmesi, öğretmenler arasında hükümetin, faşizmle baş edemediği için demokresi güçlerini sindirmek istemesi olarak yorumlandı.

TÖB-DER genel merkezinden yapılan açıklamada, 3 Ekim çarşamba günü (bugün) öğretmenlerin bütün Türkiye'de, bugüne kadar 51dürülen eğitim emekçilerinin anısına bir günlük yas

Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen haberlere göre girmeyecekler. Eyleme katıcağı da gelen haberler ara-

TÖB-DER genel merkez yöneticileri, eylemin «yasal olumlu karşılayan hekim ve gelilyen hükümetin bu tutupersoneli ile bu yasa- munu protesto etmek için Devami s. 5, sütun 4'de yasal bir hakkın kullanılma-

na gelene kadar ücretli izin

Hacettepe Universitesi: «Calısan anneve, bir vıl ücretli doğum izni verilmelidir»

■ Kreşlerde 15 bebeğe 1 de çocuk ruh sağlığı ile ilgili bakıcı, Anaokullarında yaptığı açıklamada, çalışan ise 13 cocuğu 1 eğit- annelere çocukları bir yaşımen düşüyor.

Öksüz vuvalarında 0-4 verilmesini istedi. vaslarındaki 151 cocuk- Açıklamasında, çalışan betan sadece 9'u normal bekli annelere tanınan olasağlıkta bulundu.

nakların Türkiye'de çok sınır-Ankara — Hacettepe Üni. lı olduğunu vurgulayan Yöversitesi, Çocuk-Ruh Sağlığı rükoğlu, doğum yapan annebölümü başkanı Prof. Dr. ye çok az izin verildiğine ve Atalay Yörükoğlu, Türkiye'-Devamı s. 5, sütun 5'de

CIA artıkları, marifetlerini açıkladılar

CIA'den ayrılan eski ajanlar grubunun çıkardığı dergide «Anarsi yeterli değilse özel ajanlarımızla biz siddetlendiriyoruz» deniliyor.

Rapora göre CIA ajanları aşırı sol örgütlerin kadrolarına sızarak onları kullanıyor.

Elçi: «MHP, fasizmin vurucu gücüdür»

sının temelinde faşist ve şovenist duyguların rejimler genellikle huzursuzlukhakimiyetinin yattığını tan ve istikrardan yakınırlar. Bu söyleyen Elçi, «Ben, Türkiye'de Kürtler de vardır dediğim zaman bize saldırdılar. Bunun tek nedeni, sizin varlığınıza tahammül edemeyişleridir» dedi.

Doğunun perişan olma-

Hakkari - Doğu bölgesinde gezisini sürdürmekte olan Bayındırlık bakanı Şerafettin Elçi, «Doğu için en büyük tehlikenin faşizm ve şovenizm olduğu»nu söyleyerek, «Faşizmin vurucu gücünü MHP yürütmektedir, AP de MHP'ye destek olmaktadır*

Bayındırlık bakanı Şerafettin Elçi, Hakkarı'nın ilçelerinde yaptığı konuşmalarda, demokratik rejimlerde «oy»un halkın en önemli silahı olduğunu savuna-Devami s. 5, sütun 5'de

Amerikan silahlı kuvvetlerine dağıtılan FM 30-31 B adlı gizli bir dosya ilk defa bazı eski CIA görevlilerinin çıkardığı dergide açıklandı. Amerikan siyasetini etkileyen faktörlerin ışığında az gelişmiş ülkelerdeki rejimlerin hassasiyetine dikkat çekilmelidir, denilen «Çok gizli» askeri «Avaklanmaların yönlendirildiği

Devamı s. 5, sütun 6'da

OLUR YA?

Gaziantep'te, aralarında TİKP ve MHP'nin de bulunduğu «altı» pari aralarında anlaşmış-

«Sağdan da gelse, soldan da gelse, anarşiye karşı ortak mücadele vereceklermis. Anladınız değil mi?! TIKP ve MHP... Ortak ve mücadele.

DİSK Genel Yönetim Kurulu bugün yeniden toplaniyor

DİSK Genel Yönetim seçimlerdeki tavrını belirle- vadeli hiç bir çıkarı bulun Kurulu bugünkü toplan- mek üzere bugün yeniden madığını söylemişlerdir. tısında secimlerde alı- toplanıyor. Genel yönetim

CHP'yi destekleme eğicak çoğunluğun bu gö-

nacak tavir konusunu kurulu 28 Eylül günü bu ko- DİSK Genel Yönetim Kunuyu görüşmüş, ancak bir rulu toplantısının tartışmalı karara varamadan dağılmış- gececeği sanılıyor. CHP'nin Haber aldığımıza göre, ba- bazı sendikacılara CHP ge

zı sendika yöneticileri CHP'- nel merkezi tarafından baskı desteklenmesini iste- yapıldığı da gelen haberler rüşe karşı çıktığı be- mektedir ama çoğunluk bu arasındadır. Ancak yaygır görüşe katılmamıştır. CHP'- kanaat, DİSK'in, CHP'nin enel yönetim kurulu, kon- çıkan sendikacılar, bunda sunda bir karar alacağı yö ederasyon'un önümüzdeki işçi sınıfının kısa ve uzun nündedir.

Siyasi parti başkanları seçimlerin ilk Radyo-TV konuşmalarını Ankara (Gerçek) — TOB- sı olacağını» belirterek büDER'in cumartesi günü ya- tün TÖB-DER üyelerinin dün akşam yaptılar

Kaçmaz «başarının yolu Ecevit ve Demirel biri- gun olarak parti başkanları yap

Yurdakul'un cenaze töreni engellenemedi

Adana'da güvenlik kuvvetlerinin engellemeleriyle yapılamayan Cevat Yurdakul'un

faşist katillerin saldırısı so- leriyle karşılaştı. Buna rağ- lanmasını isteyen sloganla

cenaze törenine, Ankara'da yüzlerce polis ve binlerce ilerici-demokrat katıldı.

nucu hayatını kaybeden A- men, yüzlerce ilerici polisin attılar.

güvenlik kuvvetlerinin çeşit- sını, MHP ve ÜGD'nin kapa- cağını söyledi.

dana Emniyet Müdürü Ce- de katıldığı, protesto göste-

bilindiği gibi Ankara'ya ka- mokrat katıldı.

birlerini elestirirken, Er-

yasi Partilerin radyo ve televizon konuşmaları dün başladı.

süren ilk konuşmalar için siyasal partilerin dün sabah basına

ğımız değerlendirmeleri şöyle Ahmet Kacmaz: İki yıl öncek tığı konusmasından alıantıla okuyan Kaçmaz, o gün söyledik erinin, son iki yıl içinde aynen cıktığını belirtti. CHP'nin faşist Milliyetçi Hareket Partisi kar sısında aciz kaldığını, kend vaadlerine sırt çevirdiğini, panalılığı ve işsizliği arttırdığın söyledi. Sıkıyönetimi eleştirer Kaçmaz, bugün yaşanılan zor-

luklardan çıkış yolunun demok-

rasi güçlerinin birliğinden geç

tiğini söyledi. TSİP'in sosyalist

e demokratik birlik politikala-

rını vürguladı. Bu birliğin herşeyden önce solda birlikten ve solda yeralanların dostluk ve şbirliğinden geçtiğini belirtti TSİP'in birlik için halkımıza söz Ecevit: Demokrasiye ara verip ara ve kara rejim getirmel vat Yurdakul'un cenezesi, rilerine binlerce ilerici-de- konuşma yapan, ilerici bin

edi. Demirel'in hükümet soru çırılmıştı. Böylece, Adana'da Güvenlik kuvvetlerinin en- kaynağının belli olduğu halyapılmak istenen cenaze to- gellemelerine rağmen, Eski- de üzerine gidilmediğini, bu-Demirel: Bu hükümetin # 14

Ekim'den sonra gideceğini öne sürdü, hükümetin kuru!uş biçimini ve icraatını elestirdi.

Devamı s. 5, sütun 2'de

Ankara'da da, Cevat Yur- şe geçildi. Cenazeye katılan baskı uygulandığını bildiredakul'un cenaze törenine ka- yürüyüşçüler, faşist milliyet- rek, bütün bunların ilerici tılmak isteyen binlerce kişi, çi hareketten hesap sorulma- polis hareketini yıldırmaya-

Kapitalist düzen emekçilere bir damaltını çok görüyor

Kırsal Alanda ve Kentlerde en büyük sorun:

KONUT SORUNU

Türkiye'de 20 bin kadar toprak, ve mağra konutlar var. Akarsuyu, elektriği mutfağı, helası olmayan kahrolası konutlar.

Kırsal alanda 20 bin mağra ve çadır, konut olarak kullanılıyor.

Gelismis ülkelerde 80 metrekarede 4, Türkiye'de 50 metrekarede 9 kişi yaşıyor. Halkın yüzde 60'dan fazlası kirada oturuyor.

Yıllardan beri siyasal ikti- durumuna bir göz atarsak: darlar tarafından yürütülen Yüzde 28 toprak — yüzde kalkınma edebiyatına 1979 2.5 çadır ve mağra — yüzde yılına gelindiğinde yaşanan 16 kerpiç yapım konut görüonca zorluğa, akan onca ka- rüz. Ayrıca köy konutlarının na rağmen toplum sorunları- yüzde 87'sinde elektrik ve anın hiçbirinin çözülmediği karsu, yüzde 79'unda mutfak ve yüzde 28'inde helâ bulun-

1977 verilerine göre köylerdeki konutların toplam nın hemen hiçbirinde banyo sayısı 4.5 milyon civarında, yoktur. 65 bin köy yerleşim dır. Konut başına oda, 2.94 biriminin yüzde 25'inde içme 48'inde banyo, yüzde 39'unda gecekondularda, suyu, elekolup, oda başına 2.8 nüfus suyu yoktur. Ayrıca yüzde nutların en az 20 bin ka- yetersizdir.

Türkiye'deki konutların Bu yerleşim yerlerinin yüz- cıkmıştır.

mamaktadır. Köy konutları-

Büyük kentlere akın gecekonduları çoğaltıyor, ve yaşam k sulları her geçen gün zorlaşıyor. Aynı mahallede diz dize lüks apartımanlar, ve gecekondular birbiri ardına bitiveriyor.

de 27'sinde mutfak, yüzde Kırsal alanda ve kent içi

akarsu, yüzde 22'sinde elek- triği, helâsı, banyosu olmadüşmektedir. Köylerdeki ko22'sinin içme suyu son derece trik yoktur. 1955 yılın- dan yaşayan, hele hele topda Türkiye'de kirada oturan- rak evlerde, mağaralarda ve darı mağara ve çadır şek- Kent konutlarının yüzde ların oranı yüzde 36 iken, bu cadırlarda yaşamaya uğraşan lindedir. Bu konutların yüz- 28'ini gecekondu ve benzeri oran 1960 yılında yüzde 42' milyonlarca emekçi halkın de 38'i sağlam değildir. konutlar oluşturmaktadır. ye, 1975 yılında yüzde 64'e sorunlarının belki de en bü-

Gercek

Durum

du. Ama işçi sınıfının genel, özellikle de acil çıkar-

ları, her zaman homojen olmuştur ve DİSK bunu

çimlere ilişkin tavrını belirlemesinde bu denli ge-

Bildiğimiz kadarıyla, DİSK'in önümüzdeki se-

Kimi sosyal demokrat sendikacılar var ki, bun-

reformizmin militan güçleri durumundadırlar.

Bunların dışında kalan bir eğilim de, sosyal de.

Bu iki grup sendikacı tipi, DİSK üst yöneti-

ninde belirleyici değildir. Ancak, tek tek sendika

yönetimlerinin oluşturacağı bir karar mekanizması

içinde etkin olabilirler. Lâkin onların bu etkinlikleri,

lir. Bunlara etki alanı tanımamak, onları DİSK'in

özel ve işçi sınıfının genel yönel mleri doğrultusu-

na çekmek gerekir. Bu, DİSK'in birliği ve geleceği

açısından da zorunludur. Çünkü DİSK işç sınıtına

karşı sorumluluk taşımaktadır ve bu konuda refor-

mizmden bağımsız hareket edebileceğini kanıtla-

malidir. Tutum olarak bunun somutlanmasi, secim-

lerde CHP'ye oy verilmemesini istemektir. DISK'in

CHP'yi desteklemek gibi bir karara varması veya

bu konuda geçiştirmeci formüllere itibar etmesi,

işçi sınıfının çıkarlarını burjuva reformizmine tes-

lim etmek olacaktır. Burjuva politikalarının en re-

mokrasive son bir sans daha verilmesinden vana

olanlardır. Bunlar, hem sosyal demokrasiden umut-

larını yeterince kesmemis, hem de, fasizin tehlike-

si karşısında hâlâ daha CHP dışındaki alternatif-

leri görememiş olanlardır.

gözeterek politika tayin etmelidir.

İkinci Boğaz Geçişi Tartışılırken

gerkliliği yoğun tartışmalara neden olmuştu. Ülkede tüm demokratik kuruluşların meşlek odalarının ve bilim kuruluşlarının İstanbul Boğazı'nın bir karayolu ile geçilmesinin ülke ekonomisi ve kent gelişimi açısından getireceği sakıncaları bilimsel kanıtlarla ortaya koymalarına karşın, köprü

Köprü, 1973 Ekiminde bitti ve trafiğe açıldı. Köprünün savunucuları seçimlerde, miting alanlarında köprüyü kürsü yaptılar, bol bol övündüler. llk bakışta önemi gözden kaçan, hatta konuya yabancı olanlarca sempatik karsılanması bile olası olan Boğaz Köprüsü, kendi cözümsüzlüğünü kendi kanıtlayarak, yapılan eleştirilerin haklılığını orta-

Vapur, tren, otobüs gibi kamu ulaşım araçlarıyla seyahat eden İstanbul halkının % 80'i için

kent içi ulaşım sorunu Boğaz köprüsünün olumsuz etkisiyle giderek artan bir hal almıştır. Karayolu diğidir. Genel Müdürlüğünün hazırladığı raporda, üçüncü Isletme yılında (Kasım 1975-Ekim 1976) köprüden geçen araçlar içinde belediye otobüslerinin oranı sadece % 0,6 olarak görünmektedir. Diğer araçların geçiş oranı ise; pikap-minibüs % 8.5. küçük otobüs % 0,2, büyük otobüs % 2,1'dir. Bütün bu aracların toplu ulaşıma hizmet ettiğini düşünsek bile, toplu ulaşımın köprüden aldığı pay % 8-9

ORMANLARIMIZ NEDEN YANIYOR?

şın, ülkemizdeki orman yan- bağlı olacağı ve binlerce or- işletmecilik uygulamasından gınları diğer komşu ülkelerin- mancı çalışanın olağanüstü ça- çok, kaynaklarının ,orman içekinden çok daha büyük be- balarının boşa gideceği açık- risinde ve cıvarında yasıyan yutlara ulaşmaktadır. İlgililer tır. iklim koşullarından, tarla ac- Orman yangınlarının sön- reste tüccarlarına, fabrikatörma kistiyen orman köylüsüne dürülmesine ilişkin yasalar da lere, vurgunculara-sömürücü dek, bir çok neden sıralıyor konulmuş. Bu yasanın bir lere aktarılmasına çalışılmış yangınlar için. Orman bakan- maddesi şöyle: «Yangın sön- tır. Bu tür aldatmaca devlet işlığı istatistiklerinde, orman dürülürken sakatlananlara sa- letmeciliği ile orman köylüsü vanginlarının nedenleri: vildi- katlık derecelerine göre or- giderek ormana yabancılaşmış-

nildikce de orman yangınları- yarar görüyoruz.

ven ve ihtimal olarak dokuz ise ailelerine 5000 lira verilir. Devamı s. 5, sütun 4'de

Köprüden geçen araçların % 80'lnl özel otolar. % 8'ini de kamyonlar oluşturmaktadır. Kent içindeki trafiğin % 23'ü kamyon olduğu halde. bunların köprü trafiği içindeki oranlarının % 8 ne çıkmıştır. Altyapısı yetersiz bir yerleşme böloluşu, mal taşımacılığında yine büyük oranda araba vapurlarının kullanıldığını ortaya koyar. Rakamların gösterdiği gerçek, Köprü'nün ne kitle

Metin SARIBAS Or.Yük.Müh.

Con günlerde, ormanlarda öbekte toplanmış. Ormanla- Yani bir insanın değeri 5000 yangın mevsiminin güney- rın yanma sebebiymiş bunlar! lira. Düğünlerinde bir milyon batı illerimizde orman yangın- Soruna eğilinmedeki yapaylık lirayı havaya savuranların buları artıyor ve onbinlerce hek- ve temelsizlik de burada baş- lunduğu, suntaların mobilya tar orman cayır çayır yandı ve liyor ve doğal olarak, alınan diye yutturulduğu bir ülkede yanıyor. Bu illerimizde sanki ve alınması öngörülen önlem- bir orman köylüsüne 5000 li düğmeye başmışçasına orman lerin biçimlerine değin uzanı- ral. yangınlarının birdenbire çık- yor. Sonuçların, neden olarak Ülkemizdeki çok hızlı masının kökeninde biraz da bu alınması şeklinde değerlendi- mansızlaşma sürecinin yalillerimizde yapılacak secimler rilebilecek bu yaklaşım nede- nızca bir boyutu olan orman Kapitalist ekonominin sö- yor ne de yanan alanlar azal- tan en önemli nedenlerden b

dığı hiç bir şey yok. En önem- bugnüe değin, orman yangın- bulunduğu çağ dışı ekonomik li doğal kaynaklarımızdan larının önlenmesine ve zarar- ve toplumsal koşulların olduolan ormanlarımız yıllar yılı larının en aza indirilmesine ğudur. Bu gerçeği gören, anacımasızca yakılıyor. 1937 yı- yönelik olarak aldığı önlem- cak sorunun çözümüne geçillından 1970 yılına değin 1.099. lerin ne denli yüzeysel ve te- diğinde işleri savsaklıyan, 030 hektar ormanımız yanıp melsiz olduğu son yangınlarla amaçları sömürüden başka kül olmuş. Yanan ormanları- da kanıtlanmıştır. Aynı yakla- bir şey olmıyanlara gerçeklemızla birlikte halkımızın gele- şımın sürdürülmesinde dire- ri bir kez daha anımsatmakta Aynı iklim kuşağında bulun- nın sönmesi, ya ormanların mamıza ve aynı yapıda or- tümüyle bitmesine ya da do- lından bu yana devlet eliyle manlara sahip olmamıza kar- ğal bir engelle karşılaşmasına işletilmektedir. Ekonomik bir

niyle, ne yangınlar önlenebili- yangınlarının temelinde ya mürmediği, sömürüye katma- tılabiliyor. Orman Bakanlığının riin, orman köylüsünün içinde

TARTISMAYI BILIMSEL BIR TEMELE OTURTMAK GEREKLIDIR

Tartismayi bilimsel bir temele oturtmak icin. sorunun «İkinci Boğaz geçişi gerçekleştirilmeli midir?» olarak konması yetersiz kalmaktadır. So-SOSYALİST ÜLKELERDEN

ES-KOOP'ta,

ilerici muhalefetin

ES-KOOP'a bağlı Doğançayır iddia etti.

Cooperatifi başkanı Yüksel Ulu-

koca yaptığı açıklamada, «Bir-

liğe bağlı kooperatifler mevcut

yönetimden eleman demişlerdir.

Üretici sorunlarına göz yu-

mup, tüccar zihniyetine göre

kisi olmayan kişilerin Es-koop'-

un başında daha fazla kalmala-

ri gelişen köylü mücadelesine

rumlu olduğunu söyledi.

Hacıköylü sunları söyledi:

O tartışma konusu geçiş, herseyden önce ülbütçesinin yaklaşık % 1'ini bağlayan çok önembir yatırımdır. Konu bu yönüyle ele alındığın-

- Yatırımı sağlayacak hazır kaynağın var olup olmadığı, - Yabancı kaynaklarla desteklenip destek-

yönetime gelmesi beklenivor

Eskişehir (Gerçek) — Eski- traktör satışında usulsüzlükte

sehir Tarımsal Amaçlı Koope- bulunduğunu ve Es-koop pazar-

ratifler Birliği, Olağan genel Jama müdürünün yolsuzluktan

kurulunun 10 ekim'de yapılacağı ötürü hapiste bulunduğunu söy-

ve birliğe bağlı kooperatiflerden leyen Ulukoca, Es-koop Başka-

çalışan ve üretimle hiçbir iliş- yarak, mevcut yönetimin gerici-

zarar verir» dedi. Es-Koop'un 5 göre, kurulusundan beri ilk kez

yıldan beri Eskişehirli üretici bir muhalefetle karşılaşan Es-

köylüler lehine hiçbir şey yap- Koop yönetiminin zor durumda

TÜM-DER: «Hükümet,

TÖB-DER mitingine yapılan

müdahaleden sorumludur»

Ankara - Tüm-der Genel «Son günlerde fasist örgüt-

Sekreteri Hacıköylü, Töb-der lerce işlenen ve özellikle Ada-

Bursa mitinginin yasal olarak na'da yoğunlaştırılan olayları

yapıldığını, mitinge güvenlik yem olarak kullanmak isteven

kuvvetlerince yapılan müdaha- CHP, «MHP ve ÜGD'nin üzeri-

leden hükümetin doğrudan so- ne gidileceği masalı ile, secim-

Açıklamasında, Töb-der Ge- halde, faşist örgütlerin her tür-

nel Başkanı Gazioğlu ile bir- lü eylemleri ayyuka çıkmışken

likte yüzlerce kişinin gözaltına bu örgütler üzerine yürümeme-

alınmasını ve dövülmesini kı- nin tek izahı, bu olayları poli-

nayan Tümder Genel Sekreteri tik çıkarlar uğruna kullanabil-

madığını, mevcut yönetimin olduğu anlaşılıyor.

duran fasist Hidavet Serin'in Es-

Koop'a yerleştirildiğini açıkla-

lerle işbirliği içinde olduğunu

Eskişehir'den gelen bilgilere

lerde ilerici kesimi etkilemeye

çalışmaktadır. İktidarda olduğu

- Yabancı kaynağın hangi koşullarla elde edileceği, ülke ekonomisini nereye kadar bağlayacağı gibi soruları yöneitmek gereği vardır.

Elde böyle hazır bir kaynağın olduğu var-

laştırılmış mıdır?

le öncelik kazanmışlardır? Kaynakların yatırımlara aktarılmalarında belirli bir zamanlama yapılmış mıdır?

Böylesine büyük çapta bir yatırım hang değerlendirme ölçülerine göre çeşitli nedenler öne sürülerek gerçekleştirilmeyen diğer yatırımlara göre öncelik kazanmaktadır? Söz konusu olan bir alt yapı yatırımıdır. Alt yapı yatırımları belirli amaçlara dönük araçlar olarak değerlendirilirse, bu alt yapı yatırımı aynı tür diğer yatırımlara göre hangi düzeylerde öncelik kazanmaktadır? Basit

Örneğin, ülkemizde gerçekleştirilebilecek alt yapı-donatım-hizmet yatırımları arasından bir kaçını göz önüne alarak bunlara göre ikinci Boğaz geçişinin nasıl bir öncelik taşıyabileceğini aramak

Birinci Boğaz köprüsü ve çevre yollarına aktarılan yerli ve yabancı yatırım ve işletme kaynakları, örneğin bir toplu konut üretim sistemine yatırılsaydı, geçen 7-8 yılda donatım ve hizmeteriyle tamamlanmış yaklaşık 200.000 kişiyi barındıran sağlıklı bir uydu-kent olusturulabilirdi.

 Boğaz üzerinde ikinci bir geçişin sağlanması, her büyük alt yapı yatırımı gibi, çevresinde önemli etkiler yapacaktır. Başka bir deyişle, kentin-bölgenin-giderek ülkenin toplumsal ve ekonomik yapısına ve ileride hızla yerleşme yapısına yansıyacak bir girisimdir.

nelde sonuçları saptanmış mıdır? - Bu etkimenin (elbette yararlı ve zararlı sonuçları olacaktır) denetimi sağlanabilecek midir?

- Bu konularda herhangi bir ön araştırma ya da önlem söz konusu mudur?

lama politikası oluşturulmamıştır. Bir başka deyişle, özü ve amacı «varolmamak» olan bir plan-

kendi mantıklı, tutarlı gerekçelerini içererek gündeme gelebilecekti. İşte ancak o zaman tartışma söz konusu olabilecek, planlama politikası ülkesel hedefler açısından tartışılabilecekti. Yoksa, bugünkü ele alınış biçimiyle Boğaz geçişi raslantısal bir olgudur. Belki de Boğaz olmasaydı bu kez de iki denizi birleştirecek bir kanalın yapımı

Planlama (bir önceki kararın bir sonrakini do-Devamı s. 5, sütun 1'de

Çağatay Anadol Bakis

Uğurlar Olsun!

on yıllardır izleyegeldiği, anti-komünizm ticareti yoludur.

birkaç söz etse, ardından komünizme çatmaktan kendini alamıyor. Kitleler «Faşizme Geçit Yok!» sloganını yükseltir yükseltmez, hemen müdahale ediyor: «Komünizme de geçit yok arkadaşlar!»

Sonra devam ediyor: «Komünist ülkelerde işci başı dık gezemez, iktidara ortak olamaz.»

Sömürücü egemen sınıflar ve onların sözcüleri, hep, faşizmle komünizmi karşı karşıya iki «totaliter» sistem olarak göstermeye ve kapitalizmi gözlerden saklamaya uğraşırlar. Onun adını, Hür Dehoşlarına gider. Halbuki, buz gibi bilirler ki, komünizm kapitalizmin karşıtıdır ve en özlü ifadesiyle burjuvazinin egemenliğine karşı işçi sınıfının egemenliğidir. Gene bilirler ki, fasizm tekelci kapitalizmin bir uzantısıdır ve sömürücü sınıflar ülkeyi yönetemez hale geldikleri, sömürüleri tehlikeye girdiği zaman başvurulan kanlı yönetim şeklinin adı-

Cumhuriyet Halk Partisi, bir burjuva partisi olmakla birlikte demokratik özlemler içinde bulunan kitlelerin desteğini kazanmıştır ve partinin tabanı ve gövdesi demokrat olmanın asgari kosulunun faşizme karşı olmak olduğunu bilen bir yapı taşımaktadır. Burjuvazinin liberal kanadının isteklerini savunanlar elbette ki komünizme de karşıdırlar. Ama komünizmi, tüm insanlığın lanetlediği faşizmle mukayese etmeye, aynı kefeye koymaya kalkıştın miydı sana «demokrat» bile demezler. Üstelik, bu sözleri Anayasa Mahkemesinin 141 ve 142. maddeleri görüstüğü sıralarda edersen, ard niyetinden şüp helenmeye herkese hak verirsin.

Ecevit'in izlediği anti-komünizm ticareti yolu, gene geleneksel olarak ayrılmaz garnitürlerini yanında taşiyor. «Allah hükümete izin verirse», «hükümet düşmeyecek inşallah!» gibi. Bu sözler tutulan anti-komünizm ticareti yolunun hem tamamlayıcı süsleridir, hem de bu yolun doğal bir sonucudur. Kitlelerin demokratik özlemlerine cevap vermeye çalışmak yerine, faşizme karşı tüm demokrasi güçleriyle kader ve eylem birliği yapmak yerine, gerici burjuva siyasetinin araçlarına sarılmak, CHP'nin AP ve diğer gerici partiler karşısındaki sebebi hikmetini tamamen ortadan kaldırır ve onu bu partilerin alanına, dolayısıyla da oy aycılı-

İşte, faşizmin kaynağına inmek ve bunun için gerekli ittifaklara sırt çevirmemek siyaseti izlenmezse bu olur. Fasist cinayetleri önleyemeyen Ecevit, radvo dinlemeverek veni katliamları işitmek istemiyor. Acaba milyonlarca yurttaşa önerdiği nedir? Kulaklarımıza birer tıkaç mı takalım?

«Seçimlerde Güç ve Eylem Birliğinin Yanındayız»

önemlidir.

Gerçek

Baştarafı Sayfa 6'da

açıkça belirtmeye başladı. İşte,

14 Ekim seçimleri Türkiye'nin

bugün icerisinde göründüğü

tablo bakımından, bir hayli

burjuva partilerinin iç yüzlerini

öğrendiler, onların umut ola-

mayacaklarını gördüler. Artık

ilerici, devrimci güçlerden bir-

şeyler bekliyorlar. Bu gücün

parlamentoda ve parlamento di-

sında oluşabilmesi için demok-

rasi güçlerinin güç ve eylem

birliğinin gerekliliği kendisini

Bu güç, alabildiğine dağınık

S ağ sosyal demokrasinin lideri ve CHP Genel Başkanı Ecevit, ilginç bir yolda hızla ilerliyor. Bu yol, geleneksel gerici buruva siyasetinin

CHP Genel Başkanı, ne zaman faşizme karşı

mokratik, Parlamenter Düzen» olarak koymak çok

Hergün bir istifayla gericilik tarafından oyulan parlamenter destek tabanını, kitlelerin isteklerine cevap vererek güçlendirmek yolu yerine, böyle bir yol tutulursa gene gazetelerden izlediğimiz sonuclar ortaya cıkar. Ecevit'in secim gezisine katılan bir gazeteci şöyle yazıyor: «Yol boyu otobüste radyo açılmadı. Bunun nedenini soran gazetecilere bir görevli 'sanırım sayın Başbakan'ın moralinin bozulmaması için' yanıtını verdi.»

DUYURU

45'inin genel kurula katılma nı Sadık Öztaş'ın bu yolsuzluğu hakkını elde ettiği bildirildi. bildiği halde göz yumduğunu Doğançay kooperatifi başkanı Yüksel Ulukoca, ayrıca, Eski-

SALDIRI SONUCU HAYATINI KAYBEDEN ÜYEMİZ FEHMİ YILDI-

MIZIN ANILARI ICIN

1 günlük yas

TÖB-DER MERKEZ YÜRÜTME KURULU

29 EYLÜL'DE BURSA'DA YASAL HAKLARIMIZI KULLANMAK ÜZE-RE TOPLANAN ÖĞRETMENLERİN SALDIRIYA UĞRAMASINI, BİR AR-KADASIMIZIN ÖLDÜRÜLMESİNİ VE YÜZLERCESİNİN AĞIR YARALAN-MASINI PROTESTO EDERIZ.

RIM 3 EKİM 1979 CARSAMBA GÜNÜ TOPRAĞA VERİLECEKTİR.

3 Ekim Çarşamba günü

Ağaoğlu: «Umutsuzluk yayma oyunlarını bozmanın yolu solun birliğinden geçer»

burjuvazinin işine yarayacaktır. partilere karşı olan nefretlerini Şu göstermiştir ki, kosullara uygun tavır takınmamak kitlelebasıbozukluğa sevketmek olur.

> Bu anlamda ilericiler, devrimcilere, sosyalistlere düşen görev, güç ve eylem birliğini sağlayan özlediklerini belirterek söyle Seçimlerde alınacak böyle bir

ğildir. Çünkü bu konuda atılmış somut adımlar vardır Devrimci Demokratlarla TSIP'in seçimlerdeki bu güç ve ey- ğa ve karamsarlığa dönüştürmek lem birlikleri olumlu bir adım- istiyorlar. Bu oyunu bozmanın Biz Devrimci Demokrat gençler olarak böyle bir güç ve «Bu konuda önemli evlem birliğinin yanındayız. Ak- nımlar sağlanmıştır. Gerçekleşçimlerde etkili bir güç olarak tif bir şekilde ve militanca se- tirdiğimiz seçim işbirliği ve deçimlerde çalışacağız. Bu güç mokratik eylem birliği meyvanun olanaklarından faydalanıla- ve eylem birliğinin kalıcı ve sü- larını vermektedir. Kentlerin

güçlerin yanında olmaktır.

nin desteğini kazanacaktır. Za-

ten bundan kacınmak olası de-

söylediğimiz gibi vardır. Secimlerde, emperyalizme, fașizme, sömürgeciliğe karşı demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve demokratik muhalefeti geliştirmek için güç ve eylem birliğinin sağlanma zorunluluğu var

elverişli koşullar yukarıda da rum.

Bence bu, günümüzde seçim konusunda alınacak en olumlu tavir ve davranistir. Ve bu salt secimlerde kendint formüle etmemelidir. Anti-fasist antiemperyalist ve şövenizme karşı kalıcı uzun vadeli eylem ve güç birliği sağlanılabilir, sağlanmalı.

Aksi durumda davranmak, tavir koymak ya da böyle düşünmeyenlere nesnel olarak katkıda bulunmak, tekelci burjuvazinin ekmeğine yağ sürer. Günümüzün bu ağır koşulları

de, Cumhuriyet'ten bu yana yaşadığımız yapısal

süreç İstanbul kentinin nüfus evrimini, karar-yö-

netim organiarının biçimlenmesini ve yer alması-

nı, ülkesel ve uluslararası iliskilerdeki yoğun ro-

BOĞAZA İKİNCI BİR GECİS DE YAPILIR.

Ekonomik altyapıyı, sonuçta da çevremizi bi-

çimlendiren büyük ölçkeli (iç-dış) politik kararlar,

ülkenin evrimini ve günümüzdeki biçimini de ön-

görmüşler, dolayısıyla Boğaz'a birkaç geçiş yapı-

mını daha önceden koşullandırmışlardı. Bu sav

tartışmayı üç düzeyde sürdürerek sonuca bağla-

- Önce tarihsel sürectekl evrimiyle ülke ya-

- Yine bu temele bağlı olarak oluşan top-

- Sonucunda da, dar ölçekte kentsel dav-

Ülkemizde var olan ekonomik model, bize

katılmaya karar verdiğimiz ve sonuçta bizi de sis-

temi icine alan «Batı bütününün» tanıdığı isbölü

münün bir sonucudur. Bu işbölümü, Dünya Ban

kası ve Uluslararası Para Fonu'nun getirdiği so

daha çizilmiştir. Bu modele göre ülkemizde:

koşullarla yeniden berraklık kazanmış, altı bir kez

- Hammadde ve tarım ürünleri üretiminde

ve bunların gerekli hallerde ihracatında

uzmanlaşarak kapital birikimini tamamla-

yacak ve bu birikim doğudan batıya doğ-

- Yaygınlaşan kapital birikimi bir yandan

- Bu yönelim hazır işgücü, altyapı, tüketici

- Bu akım sürecinde karar organları, ban-

kalar, yönetim birimlerine yakınlığı ile

toplu denetimi gerçekleştirecek ve biri-

kimlerin transferini sağlayacak metropoli-

Bu sürec sonucunda, ülkesel fiziksel model

Aynı nedenlerle İstanbul bugünkü yapısına ve

kendiliğinden oluşmakta ve izleri giderek derin-

ulasım araçları sayısına doğu-batı arasındaki iliş-

kiler bugünkü sıklığına, özel yatırımlar bugünkü

bir gereklilik oldu.

bulacağı batı bölgelerinde oluşacak,

ile tüketim sanayline yönelecek,

ten dönüsüm birimleri olusacak.

montal türü sanayl üretimine dönüşürken,

öte yandan hızla yabancı patent aracılığı

ranış ve kamuoyu oluşumunun gözden ge-

lum modelimizin tartışılması

pısının ekonomik temele bağlı olarak ir-

lünü bizim dışımızda saptamıstı.

BELKÍ BÍR ÜÇÜNCÜ DE...

kin Gazioğlu; Pazartesi günü, TSIP Genel Merkezi'nce ya- TSIP Genel Sekreteri Yalçın

Perşembe günü, saat: 18.29'da kez yetkilisi, konuşmaların prog-TSİP Siirt Bağımsız senatör ramının henüz kesin olmadığını, adayı Gani Sungur; Cuma gü- ama Çarşamba akşamı (bu akmak, pasifistlik, seçimleri boy- nü, saat: 18.16'da TSIP Mardin sam) TIP Genel sekreteri Nihat kot etmek gibi sağ ve sol çı- İl Baskanı ve Senatör adayı Sargın'ın konuşacağını bildirdi.

Baştarafı Sayfa 2'de man köylüleri, ormanların, hiç manında ve yeterince ağaclan-

getirirken, öte yandan çevre gelişmeler kentin larının en önemli kaynaklarından birini bir anda yitirmiş, gidorek, bir yandan devlet orman işletmelerinin ucuz işgüçü kaynağı, bir yandan da gerici siyasal iktidarlara ov de-

- Köprünün suya atılmış kuru sünger örneği, tüm yükü üzerine çektiği ve yeniden ağıttığı, simdilik biril ölçekte çalışan tek trafik sistemi olduğu için bu etkisinin süryutlara ulasmsıtır.

 Köprünün kentsel ölçekte tüm gelişmeyi Kuzeye çekerek İstanbul Boğazı mekanını hızla değiştirdiği ve doğal yapısını onarılmaz biçimde tahrip ettiği, - Köprünün bileşik kaplar gibi, iki yakayı birbirine bağlayarak, Batı-Doğu İstanbul arasında %70 - %30 olarak süren nüfus

dengeye dönüstürdüğü. - Yapımı öncesine kadar tek merkezli halkalar biçiminde yaygınlaşan kent yapısını önce Doğu-Batı doğrultusunda çizgisel gelişmeye dönüştürüp, ancak kamu adına bu gelismeyi düzenleyici önlem alınmadığı için çevresinde yarattığı olağanüstü değer artışı ve spekülasyon sonucunda hızla yeni kentleşme alanları açtığı (Ümraniye ve Bakırköy hattı üzerindeki tekdüze sağlıksız yerlesmeler gibi)

parçalanmasını sağlamakta, ancak çevrede yerle-

şen yüzbinlerce yoksul ise özel otodan yoksun.

bu kısır döngünün diğer kurbanları olmaktadır

- Oto potansiyelinin % 60'ının uykuda ol-

duğu, yani trafiğe doğrudan katılmadığı,

Bu durumda ister istemez ikinci geçiş Tekir- dir. Barış içinde birlikte yaşa- olabilir. -İstanbul-Adapazarı bölgesinde bir yandan ye- ma politikası ile dünya devrim- Sosyalist bir ülkenin, savaş önem verecektir. Bu ise, o ül- kooperatiflerin can düşmanıdır- emekçi halkın eline geçmedikni verlesme alanları açarken, öte yandan da iliş- ci süreci arasındaki girift ba- şartlarında sosyalist inşa gö- kelerde emekçiler tarafından ya- lar. kiler vasamını güçlendirerek ekonomik, fiziksel, ğıntı, sosyalizm ile kapitalizm revleri bakımından sayısız ek ratılan toplam sosyal değerlecevresel ve toplumsal yaşanabilirliğin sonunu ge- arasındaki çağdaş ekonomik, güçlüklerle karşı karşıya olacağı rin küçümsenmeyecek bir bö- rin gelirlerinin artması oldu. tirip getirmeyeceği akla geliyor!

Böylece kamuoyu oluşumunun ve toplumsal yararlar doğrultusunda karar verme sürecinin yeniden gözden gecirilmesi gereği ortaya çıkıyor. Öncelikli olan, sağlıklı ve güçlü bir kamuoyu oluş- durumunda sosyalizm, emper- şı zorunlu olarak sosyalizmin rin toplumsal ilerlemesine, ge- rin eline geçerse, köylülerin gemasıdır. Cünkü toplumsal baskılar politik seçme- yalistlerin ellerini bağlar, onla- kazanımlarını, dünya devrimci nel olarak Insanlığın refahına lirlerindeki artış daha yüksek lere yön verebilir ve son aşamada yönetim kad- rın karşı-devrim ihraç etme ola- sürecinin ve insanlık barış ve kullanılmasını engelleyecektir. rolarını, yönetim yaklaşımlarını seçip yönlendire- naklarını kısıtlar, ulusal ve sosrek bağlayıcı olabilirler.

olusturmak değil, tanımlanan olgunun toplumun genişletir. değişik kesimlerince tartışılmasını sağlamak gereklidir Tonlumumuzun bu tür değerlendirmelerle olayları kendi acısından elestirme ve baskı gurupları oluşturmada bir alışkanlığı olmadığı gözönüne alınırsa onu bu yönde bilinçlendirip eğityoğunluğuna, kent toprağı paylaşımı bugünkü do- mek için toplumun itici güçlerine, örneğin bası- politikasının çok önemli bir yakusuna ulaştı. Ve ikinci Boğaz geçişi maddesel na-TRT'ye, üniversitelere, sendikalara, meslek nı da isci sınıfının ve mütteodalarına, derneklere, aydınlara, gençlere ve sa- fiklerinin iktidarda oldukları ül- nin yattığına işaret eden Elçi, oylarınızla, kendi ölüm fermanı- tohumluk vb. ihtiyaçlar, daha dar... kır emekçileri, sömürü natcılara önemli görevler düşmektedir. Belki de kelerde, sosyalizmi ve giderek «Ben, Türkiye'de kürtler de var- *nızı hazırlamamalısınız. Günlük ucuza alınabilmiştir. sında ilginç yansımalarını göstermekte gecikme- kentsel bunalımları en çağdaş biçimiyle yaşadığı- sınıfsız toplumu, dünya barışı dır dediğim zaman, bunu haz- sıkıntılarınız siyasi kararlarınıza diler. Tanzimat'tan bu yana hızla benimsediğimiz miz zaman ve mekan kesitinde, bu yönde bir ta- şartlarında, barış koşullarında medemeyenler, bize saldırdılar. etken olmamalıdır, sizi ezmek ederler. Bu nedenle gördüler ve Ama öbür yandan, topyekûn kurve özdeslestiğimiz Batı modeli tüketim toplumu, vır alma deneyimini bizlere yaşatacak olması, şu inşa etmeleridir. Ancak barış Bunun tek nedeni, sizin varlı- isteyenleri ezmek görevi de si- inandılar ki, kooperatiflerin tulmak için de siyasi mücadeletüm göstergelerini toplumun tüm katmanlarına ikinci Boğaz geçişinin tek yararı olacaktır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ra köylere kadar, gittiğimiz her

diyenlere, komünizme geçit

çıkgöz basına aşağıdaki de ğır sömürü demektir.

Türkiye İşçi Partisi Baş- ğüdür. Faşizm emekçiler için

kanlık Kurulu üyesi Can A- yoksulluk demektir, daha a-

«Faşizmle komünizmi ay- «Faşizmin aydınlık yarın-

sosyal demokratların faşizme ise ne Ecevit'in, ne faşizme

karşı mücadeledeki tarihsel karşı mücadelede gaflet için-

gafletini tekrar tekrar ya- de olan sosyal demokratla-

lere karşılık komünizme geçit Tarih bunu kör gözlere soka-

vok diye cevap vermek fa- cak bicimde doğrulamakta-

şistlerin ekmeğine yağ sür- dır. Türkiye'de de doğrula-

tekellerin kanlı diktatörlü- için mücadele etmektedir.»

Baştarafı Sayfa 1'de larına göre, «tam gün yasa-

larını ipotek altına almaya

rın ne de büyük sermayedar-

ların gücü yetmeyecektir.

«İşçi sınıfımız ve emekçi

halkımız fasizme karsı de-

mokratikleşme ve sosyalizm

rini bırakmıs olan uzman he-

уок» demek fasistlerin

ekmeğine yağ sürüyor

«Fasizme geçit yok diyen-

«Fasizme gecit verilmeye

cektir. Cünkü faşizm insan-

lığın nefretiyle mahkûm e-

dilmiş büyük sermayenin,

Merkez Yürütme Kurulu Üyesi yerde birlik ve işbirliği politika-Tektaş Ağaoğlu, «sınıfsal ve sının yankı uyandırdığını kıvanç- lerin, bebekleri bir yaşına ge- dir,» diyen Atalay Yörükoğlu, ulusal baskılara karşı solun bir- la görüyoruz. Yurttaşlarımıza, liğinin seçimlerden güclenerek birlik yolundaki çabaların yakın dönemde kesin başarıya ulaşa-Ağaoğlu Partisince Kars'ta cağını söylüyoruz. Bu yolda kaydüzenlenen acık hava toplantı- dedilen mesafeleri ve önümüz-

sında, emekçilerin solda birliği deki somut görevleri anlatıyo-TIP: «Faşizme geçit yok

umut olmadığı herkesce görülmüştür. Faşist Milliyetçi Hareket ve Adalet Partisi şimdiki düş yolu solun birliğinden geçer. nı kefeye koyan CHP lideri bilir. Bunun sağlanabilmesi için rekli olmasını yürekten diliyo- gecekondu semtlerinden en üc-

Radyo-TV konuşmalarını Baştarafı Sayfa 1'de

Erbakan: Hem AP'nin hemde Aziz Baran; CHP'nin, gerçekte aynı kökenli saat: 18.05'te TSİP Edirne milpartiler olduğunu, aralarında letvekili adayı ve DKB Genel esasta pek bir fark bulunmadı- Başkanı Yıldız Gürcan; Pazar ğını söyledi. Milli Selametin ik- günü, saat: 19.47'de TSIP İstantidara geleceğini ve başlattığı bul Bağımsız senatör adayı ve sanayi hamlesini sürdüreceğini TÖB-DER Genel Başkanı Gülte-

pılan açıklamaya göre, bugün Yusufoğlu; Salı günü, TSİP MYK saat 18.42'de TSIP MYK üyesi Üyesi Tektaş Ağaoğlu. Ali Kar bir konuşma yapacaktır. Öte yandan, TRT'de konuşa-TSIP Genel Merkezince ilk se- cak olan TIP sözcülerinin sırakiz günde konuşmacılar şöyle larını öğrenmek üzere bilgisine

İkinci Boğaz Geçişi

dur. Tarih boyunca, ülkesel ekonomik, toplumsal, otomobil, yedek parça, petrol üretimine tüketici

fiziksel biçimlehmeyi koşullandırmış tüm ön ka- bir pazar oluşturduk. Bugün, kendi çelişkisini içe-

rarlar, Boğaz'da bir kaç adet köprü yapımını da ren olgu, bir yandan özel oto potansiyelini hafta

Bugün İstanbul'da,

Eski hamam, eski tas yol açtı. Tam gün yasasının teğinde olan sağlık görevli- niteliğinde gören bazı uzman amacıyla bazı özel operasyonlar leri yeni yönetmeliğin bir hekimlere verilmiş bir tâviz- yapabilirler.

geri adım olduğunda birleşi- dir. Hastanelerdeki görevle-Sağlık ve Sosyal Yardım kimler, simdi özel sözleşme-Bakanı Mete Tan'ın yaptığı lerle hastanelere yeniden açıklamaya göre, hekimler dönecek, ama etkin çalışmasağlık tesisleri dışında da yı dışarda göstererek çıkarmakbuz karşılığı hasta mu- larını sürdüreceklerdir. Böy-

önlem alınmadan devlet-

posu durumuna gelmiştir. Ülkemizin ormansızlastırılması olgusunun yalnızca bir yanı olan orman yangınları icin de bulunduğumuz, günlerde daha da olağanüstü bo-

Orman yangınları, ülkemizde sürdürülen çağdışı, çarpık kapitalist sistemin doğal sonuçlarındandır, Diğer sorunlarımızdan soyutlanmamalıdır. Günümüze değin, gerici si- zamanlarında artan oranda ordengesini hızla %50 - %50 biciminde bir yasal iktidarlarca oy deposu taya çıkan orman yangınları;

olarak kullanılmak üzere geri halkımız üzerindeki sömürü, bıraktırılan orman köylerinde fasist saldırı ve baskıları gizyaşayanların yangın çıkarmak- leme amacı taşımakta, oysa la suclanması, gerçek suclula- halkımızın geleceği olan orrın gizlenmesine yöneliktir. Za- manlar yanmaktadır

bahçeleri yapan yöresel çıkar rine getirilmiş olan TÖB çevreleri ormanları yakmakta ve vaktırmaktadır.

yangınlarına ilişkin önlemleri vetersizdir. «Yangın emniyet hic yoktur ya da tekniğine uygun değildir. Kendi konularını elemanlar, partizanca uygulamalarla sıkça yerlerinden alınmakta veya etkisiz hale ge_ tiirlmektedir. Yangınla mücaginlar kendi kaderlerine terk

Ülkemizde özellikle seçim demokrasinin de bunu başamis ve öğretmenlerin bir günlük yas seklinde tepkilerini şimdilik dile getireceklerini açıklamıştır.

Hacettepe Üniversitesi:

Baştarafı Sayfa 1'de yüyen çocuklarda ruhsal bosyerlerinde bulunan gündüz zukluklara daha çok rastlanyuvalarının yetersiz olduğu- maktadır, aşırı sevgi ise olna değinerek «Calısan anne- gunlaşmayı geçiktirmektelene dek, bir yıl ücretli izinli ceğin sağlıklı kuşaklarının den yetersiz olduklarına dikkati cekerek, kreslerde 15 bebege bir bakıcının, ana okullarında ise 13 cocuğa bir eğitmenin düştüğünü bildir-

cikmis olmasının başlıca sebebi, bu farklı siyasal etkilerin ortak bileşeninin bulunamamış olması-Prof. Dr. Yörükoğlu, öksüz yuvalarında yapılan inceleme ve gözlemlerden ediniar her ne olursa olsun, DİSK'in CHP'yi destekle len bilgiye göre 151 çocuk mesi gerektiğini savunmaktadırlar. Bunlara sosyal içinde, 0-4 yaş için uygun sağlıkta ancak 9 cocuğun demokrasinin etkisinde kalmıs sendikacılar de saptandığını, geri kalanlarmekten çok, reformizmin işçi sınıfı içindeki uzantı da ise ağır gelişme geriliği ları sıfatını yakıştırmak uygun olur. DİSK içinde, ve beslenme bozukluklarının özellikle bundan önceki yönetim döneminde sivrilmiş ve yer tutmuş olan bu tip sendikacılar, oldukları ölçüde, işçi hareketinin bu ileri sendikasında

CIA artıkları.

Baştarafı Sayfa 1'de ülkelerin önde gelen politik kişileri tecrübesiz, iki yüzlü, yolsuzluklara karışmış kişilerdir. İstisnai liderler çıktığı zaman da girişimleri hükümet mekanizması tarafından hayal kırıklığına uğratılmakta, düşük ücretli, vetersiz personel günün koşullarına uyum sağlayama-

DISK'in ilkeleri ve isci sınıfına karsı sorumluluğu platformunda aşılabilir ve aşılmalıdır. Dost ülke hükümetlerinin, Ko-Bunu aşacak olan da, sosyal demokrasinin münist ya da komünist eğilimli yıkıcı faaliyetler karşısında kaumut olmadığını, demokrasinin ve dolayısıyla işçi rarsızlık ve pasiflik gösterdiklesınıfı çıkarlarının daha sol zeminlerde cözülebileri zamanlar olabilir. Böyle duceğini görebilen sendikacılardır. DİSK içinde belirrumlarda özellikle asi güçlerin leyici olan da bunlardır. geçici bir süre şiddetten kaçı-Dolayısıyla sorunu şöyle noktalamak olanağı nacak taktik avantaj sağlama nın ödünsüz üygulanmasını sının uygulanmasındaki bu çabası içine girdiği görünür. Bu İsci sınıfının kitlesi, sosyal demokrasinin bu isteyen yurttaşlarda yeni yö- değişiklik, hastanelerdeki durumlarda Amerikan istihbasecimlerde desteklenmesini istememektedir. Esanetmelik hayal kırıklığına görev saatleri dışında da mu- rat servisinin ajanları hükümeti sen onun sınıf çıkarları da bunu gerektirmektedir. ayene yaperak sağlık hiz- ve kamuoyunu ayaklanma teh Bu çıkarları saptırabilecek olan sendikacılar olabikararlılıkla uygulanması is- metlerini bir sömürü alanı likesi gerçeği konusunda ikna

Oğretmenler

lantısında «Bursa'da öğretmen kanı akıtıldığını» belirterek bunun misli görülme miş bir katliam olduğunu söylemiştir. Gazioğlu özetle şunları söylemiştir:

formistinden bile bağımsızlaşma sürecini hızla ya-«Hayat pahalılığını, işsizşıyan işçi sınıfının böylesi eğilimlere tahammül etliği, faşist saldırıları protesto mesi mümkün değildir ve bu nedenle bundan zarar etmek ve sendikal haklarını savunmak için düzenlenen görecek olan, öncelikle DİSK'in birliği olacaktır. O halde DİSK'e düşen, işçi sınıfında ve genel olarak tüm emekçi toplum kesimlerinde yaygın DER mitingi, keyfi ve yasaolan ve güçlenen bir yönelime uygun düşen tutular ciğnenerek Bursa valisi mu takınmaktır. Emekçi halk hareketi, kendi batarafından önce yasaklanğımsız tarihsel çıkarlarına doğru yürümektedir. Bu mış, sonra da polis ve janmücadelenin siyasal somutu sosyalist hareketimizdarma saldırısıyla dağıtılmıştır. Saldırı sırasında yüzlerişte bu noktada önemli bir ayrıntı gündeme ge. ce öğretmen ağır biçimde yaliyor. Sosyalist güçlerin dağınık olması. Buradan ralanmıs, bir üyemiz de öl-

çıkan sınıf görevi, birliği güçlendirecek tutum almaktır. Bu dağınıklığın gerici ve görece i niteliği-Bursa'da yapılan saldırı, misli görülmemis bir katliamni görmemek ve bu noktadan kalkarak sol siyasal dir. 1 Mayıs 1977 katliamiyelpaze içinde yeni odaklar yaratılabileceğini umnin bir tekraridir » mak, bos bir caba olsa nevse, isci hareketine zarar Gazioğlu öğretmenleri hakveren bir çaba olacağı için yanlıştır. lı mücadelesinden geri çevir-Bugüne kadar karar almakta gecikmiş olan meye, demokrasi güçlerini DİSK'in bünyesel rahatsızlığının başlıca kaynağı, sindirmeye MC hükümetlerisosval demokrasiden bağımsızlasmakta cekilen nin gücü yetmediğini, sosyal sancıdır. Bu sancı ancak sosyalizme yönelik umut-

ları netlestirmekle atlatılabilir.

Kooperatifleşme

Bastarafı Sayfa 6'da

Bir baska sonuc da, köylüleke savas halinde olmasa bile, emekçilerin refahına geri dön- Çünkü hâlâ daha taban fiyatlaemperyalizmin sürekli silâhlan- mesini veya diğer ülkelerdeki, rını devlet tayin etmektedir. masına ve saldırı tehdidine kar- azgelişmiş uluslardaki emekçile- Eğer bu tesbit işi kooperatifle-

olacaktır. Bir üçüncü kazanç da, köylülerin birlik ve beraberliğe alışmaları olmuştur. Ortak sorunlarını ortak güçlefiyle çözmeleri, Dördüncü kazanç, kapitalist

Kocperatiflerin yararları, sa-

Elçi, sözlerini söyle bitirdi: «Si- ğil de topluca giren köylülerin köylülerin toprağa kavuşacakla-

Emperyalist Savaşlara

sosyal, siyasal ve ideolojik mü- açıktır. Ayrıca, sosyalist bir ül- lümünün yeniden topluma ve Gerçi bu artış yeterli değildir.

yal kurtuluş için dövüşen halk-Bir maket fotoğrafı, ya da gösterişli rantabi- lara ve ülkelere politik, ekonolite hesaplarıyla halkın zihninde yanlış imallar mik ve askeri yardım fırsatını

BARIS DÜNYA SOSYALİST GÜCLERİNE GÜÇ KATAR

durumunda sosyalist kuruluş ğınıza tahammül edemeyisleri- ze düsmektedir».

Elçi: «MHP, faşizmin Baştarafı Sayfa 2'de dir» dedi.

nız, geri tepebilir».

lirse en güçlü düşmanını alt- destek olmak anlamına geldieder. Onu isabetli kullanmazsa- ğini savunan Bayındırlık bakanı pazara alıcı olarak tek tek de-Daha sonra, doğunun perişan ze karşı olan, sizin varlığınıza ihtiyaçlarını daha ucuza temin rı güne kadar, devlet emekçileclmasının temelinde fasist ve bile tahammül edemeyen parti- etmeleri olmuştur. Kooperatifler ri gözeten bir politika güdecek şovenist duyguların hakimiyeti- lere oy vermemelisiniz. Kendi aracılığıyla traktör, gübre, ilaç. niteliğe kavuşacağı zamana ka-

rak, özetle söyle konustu: «Halk, Konusmasında AP'ye ve MSP' köylülerin politik bilinçlerinde bunu iyi bir sekilde kullanabi- ye verilen her oyun MHP've de yükselmeye yol açmıştır.

cu, köylerdeki zengin köylülerin bu hizmetin yeterli olmadığını ve aracıların ürkmesi oldu. Ür- da biliyorlar. Birincisi şundan kenler zaten öteden beri gerici- biliyorlar: kooperatiflerin önüliğin ve sömürünün kırlardaki ne devlet bir yığın engel çıkartemsilcileridir. Ellerindeki sö- maya devam ediyor. İkincisi. mak için savunma masraflarına mürü imkanını yitirmemek için sundan biliyorlar: iktidar gücü kırmanın imkânı olmadığını

> dece gelir artışı ile sınırlı kalgerici sömürü güçlerin köylerdeki etkisini kırıyor. Ekonomik bakımdan güçlenen köylülerin gericilere karşı siyasal bağımlılığı zayıflıyor. Köylerdeki bu gelişmelerden rahatsız olan sömürücüler azgınlaşıyor. Bu durum kırlarda sınıf mücadelesin

Köylüler lafa değil ise itibar ratiflerde mücadele edecekler.

Prag yakınlarında Spolona Fabrikasında teknisyen olarak çalışan bir «Sosyalist ülkelerde konut mülkiyeti» Her aileye biri «kışlık» diğeri «yazlık» ol- Ancak satın alınan konutlar ticari amacla

lanmış. Konutlar; apartman daireleri ya da kazanç sağlanmıyor.

steyen aileler böyle bir ya da iki konut Bahceli ev sahipleri bahcelerinde vetissahibi olabiliyorlar. Konut satın alabilmek için tirdikleri meyve, sebze, çiçek vs. gibi ürün-Devlete, konut bedelinin %40'ı «pesin» %60'ı leri isterlerse sehir «haller»inde satabiliyor-

mak üzere «iki konut» satın almak hakkı sağ- kullanılmıyor. Yani kiraya yerip, kira alarak

ulaşımı ne de mal ulaşımı açısından etkili olma-

 Köprünün İstanbul mekanına oturmadığı savı bugün doğrulanmıştır. Bir ulaşım ögesi olduğu halde, ulaşım açısından değerlendirilmemis. arazi kullanma ile ulaşım ögeleri arasındaki kesin birliktelik gözden kaçırılmıştır. Bu nedenledir ki, yıllar süren bir çalışmadan sonra bitirilebilen İstanbul Nazım Planı'nın arazl kulanımına değin ilkeleri, Boğaz Köprüsü ve çevre yolları dibi bir belkemiğinin araziye yerleştirilmesiyle işbirliğini tümden yitirmiştir. Yakın zamana kadar hemen hemen boş olan Mecidiyeköy yöresinde yoğunluk bugün hektar basına 1.000 kisinin üstü gesi oluşmuştur. İş yerleri, Mecidiyeköy, Levent. Etiler yöresine doğru kaymış, Boğaz tepelerine kadar dayanmıştır. Batıda Ortaköy, Levent, Etiler, Bebek sırtları; doğuda Üsküdar, Camlıca, Beylerbeyi yörelerinin kolay ulaşılabilirlik kazanmaları nedeniyle yüksek yoğunluklu mevzi imar planları gelmeye başlamıştır. Şehir gelişmesinin ve Iş alanlarının kuzeye doğru yayılma eğiliml, bugün İstanbul'un elde kalmış tek yeşil alanı olan Bo-

BOĞAZ GEÇİSLERİNİN BİR IKINCISI TARTIŞILIRKEN

ğaz'ı da hızla tahrip etmeye başlamıştır.

Bugünlerde yeniden yabancı tekellerin verdikleri proje kredileri öne sürülerek «İstanbul Boğazı Geçişi» konusu tartışılıyor. İster istemez, düşünceler bu tartışmaların birinci Boğaz Köprüsü'nün yapımı öncesindeki tartısmalarla iliskisini kuruyor. Söz konusu Boğaz geçişinin bir örneğinin bir süredir elle tutulur, gözle görülür bir gerçek olarak varolması ve yaşama katılması, bugünkü

tartışmaya önemli etkiler yapıyor, Söyle ki: Tartışılan tasarının somut bir gerçeğinin varolması, onu tasarıdan öte bir konuma getiriyor, Bir ikincisinin varlığıyla ilgili imajların oluşmasında, kamuoyuna büyük çapta etki yapıyor; politikacısından kentlisine kadar çoğunluğun üzerinde görkemli varlığından öte bir ideolojik-düşünset baskı oluşturuyor.

Birinci Boğaz köprüsü somut düzeyde Boğazın i yakası arasında, ya da ididalı deyişiyle, iki kıa arasında oluşturduğu bağlantısıyla, beş yıldır kent-bölge-ülke çapında bazı önemli etkiler yapıor ve doğal olarak bazı değişimleri hızlandırarak kendisinden sonra yeni geçişlere gereksinim yaratıyor. Birinci Boğaz köprüsü üzerinde TMMOB görüşü, «Bu köprünün gelişmeleri kışkırtarak ileride zorunlu hale gelecek köprüler zincirinin birinci halkası, köprüler tuzağının ilk ve önemli girişimi» olduuğnu ileri sürerken, bu temele dayalı ve kısa sürede kanıtlanan haklı bir görüşü yan-

runun sağlıklı çerçeve içinde ele alınabilmesi için

orman köylülerine değil de ke-

rım, lokomotif, ocaklar, siga- man idaresince 500 liradan tır. Daha önceleri ormandan ra, ateşlemek, çeşitli, bilinmi- 2000 liraya kadar, ölenlerin serbestçe yararlanabilen or-

nel kararlar ve seçmeler süreci açıklanarak ak-

- Eldeki kaynaklar önceden planlanmıs ve üzerinde anlasılmıs hedeflere göre pay-- Öyleyse, hangi yatırımlar, hangi nedenler-

(Teknik deyimi ile programlama)

bir karşılaştırma, durumu ortaya koymaya yeter-

(Istanbul'a her yıl 200.000 kişi göç etmekte)

- Bu etkimenin hızı, süresi, biçimi ve ge-

BIR PLANLAMA POLITIKASININ IRDELENMESI Tüm bu açıklamalar, Boğaz geçişi gibi ülkedüzeyde büyük bir yatırım kararının alınmasında çeşitli etkilere açık bazı ön seçmelerin yapıldığını kanıtlamaktadır. Söz konusu seçmeler, Ülkesel boyutta amaçlara dönük hedeflerin saptanmasını sağlayan, planlamaya yön veren ön kararların seçimidir. Kısaca, bir planlama politikası olarak tanımlanabilir. Ülkemizde henüz bir plan-

lama politikası hâlâ geçerlidir, ülkemizde. Bir ülkesel planlama politikasından söz ediseydi, köprü, metro, ya da baraj gibi projeler

ÖLDÜRÜLEN TÜM ÜYELERİMİZ VE FEHMİ YILDIRIM ARKADAŞI-

EKONOMI

Ücretler ve Gerçekler

başına gelir artışının % 43

gerisinde kalmıştır. Ve yıllar

itibariyle bu geri kalma ora-

nının giderek daha büyüdü-

ğü görülmektedir. 1971 yılın-

da ücret artışı kişi başına

gelir artışının % 15 gerisin-

dedir, 1974'te bu oran %34,5

olmuştur. Ve nihayet 1978'de

Gelir dağılımında sürekli

büyüyen adaletsizlik vergiler

yoluyla iyice artırılmakta-

dır. 1973 yılı sayılarına göre

ücretlilerin milli gelir için-

deki payları % 31 iken gelir

vergisindeki payları bunun

iki katından fazladır - % 64.5

% 43'ü bulmuştur.

Toplu sözleşme görüşmelerinin başladığı şu günlerde, sendikaların ücret zammı ve ileri sosyal haklar için talepleri her dönem tekrarlandığı üzere isverenlerin şikâyetçi feryatları ve «işçiler ekonomiyi batırıyor» çığlıkları yükselmeye başladı.

Hayat pahalılığının alabildiğine artarak sürdüğü günümüzde, sendikaların en azından ücretin toplusözleşme dönemi boyunca satın alım gücünün düşmesini önlemek üzere talep ettikleri ücret artışı etrafında bile gürültüler yoğunlaşmaktadır. Kaldı ki, gerçek ücretlerdeki düşmeyi önlemek üzere talep edilen bu artış, işçinin yaşama düzeyini bugünküyle aynı düzeyde tutmaktan, diğer bir değişle, işçinin ancak bugünkü yaşama koşullarının korunmasından öte bir şey değildir.

Ülkemizde işçi ve emekçilerin her geçen gün daha da ağırlaşan koşullarda yaşamaya zorlandığı bilinmektedir. Yaşanılanlar sayılara dökülecek olursa, durum daha da somut olarak ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizde hayat pahalılığı her geçen gün artarak yükselmektedir. Geçmiş yıllarla karşılaştırıldığında bu daha açıklıkla görülebilir. İstanbul Geçinme Endeksine göre 1977'de yıllık ortalama fiyat artışı % 26'dır. Aynı süre içinde 1978'de kaydedilen artış ise % 61,9'dir. 1979 da ise bu artışın daha da hızlandığına şüphe yoktur. İstanbul Ticaret Odası toptan eşya fiyatları indeksine göre 1978'de yılın ilk sekiz ayında % 32,7 olan fiyat artışı, 1979'da aynı süre içinde % 53,5 olarak belirlenmiştir.

Buna karşılık ücretlerin durumu nedir?

İstanbul Geçinme Endeksine göre 1978'de yılbaşından Temmuz ayına kadar fiyatlar % 31 artarken, ücretlerde ancak % 17'lik bir artış kaydedilmistir. (Bkz. Tablo 1) Memurların durumu ise daha kötüdür. 1978 Temmuz'una kadar yine % 31'lik fiyat artısı karşısında katsayılar, gösterge değişiklikleri derken % 17'lik brüt artış olmustur ve bu artış yıl sonlarına doğru ortalama % 10-15'i ancak bulabilmiştir. Aynı yılın sonunda fiyat artışı ise, yukarıda da belirtildiği

üzere % 62'ye varmıştır. Öte yandan, gelir dağılımındaki degişmeler sürekli olarak işçi ve emekçilerin a-

leyhine gelişmeye devam et-Enflasyonun bir de gelir mektedir. Cari ücret ve GS vergisi kanalıyla ücretliler aleyhine yarattığı sonucla MH sayıları ile yapılan hesaplamalara göre 1970 - 1978 bu adaletsizlik daha da pedöneminde kişi başına milli kismektedir. Bu durum Tabgelir (1970=100), 100'den lo 2'de izlenebilir. Nitekim 1976'da ücretlilerin gelir ver-684'e yükselmiştir. Buna karsılık özel kesim ücretleri ise gisindeki payı % 68'e yüksel-100'den ancak 390'a cıkabilmiştir. miştir. Yani ücret artışı, kişi

Vergilerin yanısıra kamu hizmetlerine sarfedilen harcamaların da gelir dağılımını etkilediği bilinmektedir. Ve ülkemizde başta sağlık, eğitim, konut vb. olmak üzere çok çeşitli kamu hizmetlerinin ne denli yetersiz olduğu ise bilinmektedir.

İşte bu koşullarda, toplu sözleşme görüşmelerinin başladığı şu günlerde işçilerin ücret artışı ve diğer sosyal hakları için talepleri etrafında koparılmaya çalışılan firtinanin, işçinin yaşama hakkına doğrudan saldırıdan başka bir anlamı olmadığı

Paras	Tablo 1 al ve Gerçek Ü		
Aỳlar	Parasal Ücretler (TL)	Fiyatlar	Gerçek Ücretler
Aralık (1977)	165.46	100.0	165.46
Ocak (1978)	180.50	104.0	173.56
Şubat	172.73	109.5	157.74
Mart	180.64	111.6	161.86
Nisan	186.15	114.9	162.01
Mayıs	181.35	120.8	150.12
Haziran	183.23	125.8	145.65
Temmuz	193.48	130.6	148.15
Artis (%)	16.9	30.6	-10.5

★ İstanbul Geçinme Endeksi Aralık 1977=100 Kaynak: Maliye Bakanlığı, Yıllık Ekonomik Rapor, 1978, s. 135

DİSK Ekonomik Rapor 1978, s. 23

	Vergiye	Tablo 2 Tabi Gelirde Vergi Orani			
		Vergiye Asgari			Vergi
		Tabi	Geçim	Gelir	Orani
Yıllar	Gelir	Gelir	İndirimi	Vergisi	(%)
1970	976	859	34.55	107.50	12.5
1971	1132	996	34.55	142.50	14.3
1972	1335	1175	34.55	187.50	16.0
1973	1609	1416	34.55	247.50	17.5
1974	2089	1839	34.55	355.50	19.3
1975	2300	2024	34.55	392.50	19.4
1976	2657	2338	34.55	506.70	21.7
1977	3300	2904	34.55	698.70	24.1

nında artırılmıştır. Vergi bekar bir ücretli için hesaplanmıştır.

Kaynak: DİSK Ekonomik Rapor 1978, s. 49.

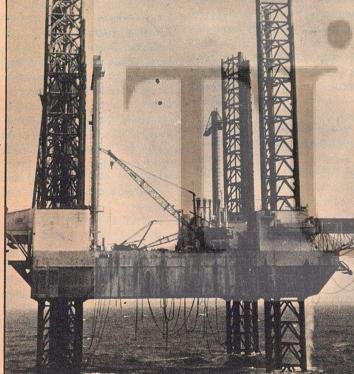
Türkiye'nin petrol ihtiyacını kendi topraklarından karşılıyabileceği açıklandı

izmir (a.a.) - Petrol Ofisinin yayın organı «Petrol Dünyamız»da yer alan bir araştırmada gelişmekte olan 70 ülke arasında petrol ihtiyacını kendi topraklarındaki rezervlerden karşılayabilecek ilk üç ülkeden birinin Türkiye olduğu belirtiliyor.

Arama çalışmalarına hiz verilmesinin önerildiği araştırmada ayrıca, Hindistan ve Arjantin'in ortalama 150 mil yon varillik kapasitesinin yanı sıra Türkiye ve Filipinler'in de 70 milyon varillik bir petrol kapasitesine sahip olduğu bildirildi.

Gelişmekte olan 70 ülkeden hiçbirisinin süper petrol rezervlerine sahip bulunmadığı da kaydedilerek açıklamada şu görüşlere yer verili-

«Dünya ölçülerine göre bir petrol yatağının süper olabilmesi için en az beş milyar varilin üzerinde bir rezerve sahip olması gerekmektedir. Buna göre 13 ülkenin petrol rezervesi 1.5 milyar varilin altındadır. Diğer 10 ülkenin rezervesi de 750 milyon varil civarındadır.»

Iran ve Endonezya, Japon petrol ihracatçıları için zam yaptı

Tokyo — İran Ulusal Petrol Sirketi Japon petrol ihracatçılarına bundan böyle, varil başına 38 dolar üzerinden yeni fiat uygulayacağını, kabul edilmediği takdirde ise petrol sevkiyatının kısitlanacağını ya da durdurla-

cağını açıkladı. Öteyandan, Endonezya'nın Pertami adlı petrol tekeli de, Japonya ithalatçılarına ve rafinerilerine verdiği petrole zam yaptığını açıkladı. Endonezya'nın, 1 Ekimden başlayarak hafif ham petrol fiatlerina varil başına 11 ile 13 dolar arasında zam yaparak, petrolünü varil başına 35 dolar üzerinden ihrac edeceği bildirildi.

Gözlemciler, yapılan bu yeni zam girişimlerinin, Aralık ayında yapılacak OPEC toplantisindandan önce, fiat artışlarına doğacak tepkiyi ölçmek amacını taşıdığı şeklinde yorumladılar.

CKP'nin yeni «Manifestosu» açıklandı Mao tarafından daha Pekin - Çin Halk Cumhuriyeti'nin 40. kuruluş yıldönümünde,

önce görevlerinden alınmış olan Teng'in hazırladığı Manifesto'nun temel hatları şöyle açıklandı: Mao insandır, tanrı değil; Kızıl Kitaptan değil, gerçekten öğren; istikrar mücade. leden daha iyidir; modernizasyon ilk amaçtır; Düşünmüyorsan sus ve genel çizgiye uy.

iran'ın yeni savunma

bakanı Mustafa Sam-

ran «Ordu küçültülme-

vecek tam tersine güç-

Humeyni arasında buz-

ların eridiği bildiriliyor.

Gerçek Dış Haberler Merke-

zl — 1975'in nisanında ABD

Cumhurbaskanı Nixon. Viet-

nam'daki ABD birliklerini geri

çekmek zorunda kaldı. Ancak,

ABD'nin elinde henüz kullanıl-

mamış binlerce çeşit askeri

malzeme vardı. Bunca askerl

malzeme kullanılmazsa silah te-

kellerinin hali perişan olurdu.

Bu koşullar altında Nixon, iran

Sah'ına ABD'den istediği ka-

dar askeri malzeme alabilecek-

Son altı yıl içinde İran, ABD'-

nin en yağlı müşterisi haline

geldi. İran'ın altı yıl içindeki as-

keri malzeme harcamaları 20

milyon doları buldu. İran Orta

Doğu'nun en büyük silah depo-

su olup çıkmıştı. Şah ise ken-

dini yörenin «Savaş Tanrısı» sa-

Son dört yıl içinde İran, Ame-

rika'dan 15 milyar dolarlık silah

satın altı. Son beş yıl içinde

ise İran Savaş Bakanlığının büt-

çesi 10 kat yükseltilerek 1977'-

de 13 milyar dolara çıkartıldı

(Türkiye Savunma Bütçesinin 6

katı). Silahlanmaya ayrılan pa-

ranın 4.5 milyar doları ABD'ye

350 bin asker ve 30 binin üs-

tünde subaydan oluşan İran

ordusunda binbir çeşit modern

silah ve malzeme bulunuyordu.

Cinsleri aynı, ama değişik ül-

kelerden alındıkları için kul-

lanımları farklı olan savaş araçları eğitimsiz İran ordusu için

lüksten öteye gitmiyordu. Şah

son bir kaç yıl içinde ABD ve

İngiltere'den 224 Fantom, 10

büyük nakliye uçağı, 700 Augus-

İran Geçici Devrim hükümeti

Genel Kurmay Başkanı İran'da

halen 70 milyar dolarlık askeri

araç ve gereç bulunduğunu açık.

ladı. Genel Kurmay Başkanı bu

genel seçimler

Islamabad (a.a.) - 17 Ekim'-

de Pakistan'da yapılacak genel

secimler icin 54 partinin baş-

Eski başkan Butto'nun par-

tisinin de bulunduğu üç büyük

parti Pakistan Ulusal Partisi,

Pakistan Halk Partisi ve Ulusal

Demokratik Parti'nin seçimlere

Üç partinin ortak sözcüsü ka-

yıt işlemini «şarıatanlık» olarak

girmeyeceği de öğrenilmiştir.

Pakistan'da

için 54 parti

basvurdu

vurduğu açıklanmıştır.

ta, 140 hovercraft almıştı.

gitmekteydi

lerini bildirdi.

lendirilecektir» dedi.

Ordu komutanları ile

Basbakan yardımcısı Yen Chien-Ying, Çin'in bir süredir izlemekte olduğu politikanın anahatlarını içeren uzun bir bildiri okudu. Çin Komünist Partisi'nin «yeni manifestosu» olarak adlandırılan bildirinin, bir çok şeye acıklık kazandırdığı ve Cin'in zaten izlemekte olduğu politikayı yasallaştırdığı bildirildi.

Başbakan yardımcısı Yen Chien-Ying'in okuduğu bildiri-

İran ordusunu güçlendirecek

araç ve gereçlerin birbiri ile

hic bir uyum sağlamadığını, as-

kerlerinin büyük çoğunluğunun

bunları kullanmayı bile bilme-

diğini ve İran ordusunu bir as-

keri hurda deposuna döndüğünü

İran'ın yeni Savunma Bakanı

Mustafa Samran yaptığı açık-

lamada şöyle dedi; «İran ordu-

su zayıflamıştır. Malzemeler

birbirine uymamaktadır. Ordu

saflarında temizlik yapılarak dü-

zen kurulacaktır. Ordu ile Hu-

meyni arasında görüş ayrılık-

ları vardır. Ancak kısa zaman-

da buzların eriyeceğine inanıyo-

ruz. Ordunun gücü azalmayacak,

tam tersine güçlendirilecektir.

Ancak Şah'ın yaptığı gibi mil-

yarlarca liralık silah alarak or-

duvu bir silah deposu haline

getirmek yerine, orduya clddl

bir eğitim verilecek, ve moral

olarak Iran ordusunun kalkın-

ması sağlanacaktır.»

de, bir zamanlar Mao tarafından kapitalist ve çok pragmatik olduğu gerekçesiyle iki kez gözden düşürülen ve görevlerinden alınan Teng'in görüşlerinin hakim olması dikkati çek-

Teng Hisao Ping tarafından hazırlanmış olduğu açıklanan bildiride, Çin Komünist Partisi'nce izleneceği bildirilen yeni politikanın ana hatları şöyle belirlendi: «Mao insandır, tanrı değil», «kızıl kitaptan değil,

gerçeklerden öğren», «istikraf mücadeleden daha iyidir», «modernizasyon ilk amaçtır», «düşünmüyorsan, sus ve genel çiz-Milyonlarca kişinin radyo ve

televizyonda izlediği konuşmada Mao'ya, kalintilarina ve Mao'nun yanılmazlığı görüşüne karşı en sert saldırıların yapıldığı belirtildi. Bildirinin başında, Mao'yu «büyük bir marksist, büyük bir devrimci ve strateji uzmanı» olarak niteleyen ÇKP, daha sonra da «Mao Tse-tung düşüncesi»nin sırf Mao'nun eseri olmadığını savunarak «Liderler, tanrı değildir. Liderler yanlış yapmayacak ve karşı çıkılmayacak kişiler değildir» demektedir.

Manifesto, 1966 yılında Mao'nun başlattığı «kültür devrimi»ni reddetmekte, ancak Mao'nun felsefesinin «dörtlü çete» tarafından saptırıldığı da eklenmektedir. Manifestoda, 10 yıllık kültür devriminin Çin'i bir kez daha böldüğü ve karısıklık içine ittiği, büyük ölçekli silahlı çatışmalara neden olduğu ve kan döküldüğü söylenmektedir.

Çin'de bugün bile bazı «aşırı sol» etkilerin halkı zehirlediğini açıklayan Man'festoda, «Kültür devriminin Çin'de sosyalizmi geriye götürdüğü» söy'eniyor.

Çin Komünist Partisi'nin yeni manifestosunda, Çin'de sınıfların yok olduğu anlamına ge-

Mao tarafından, daha önce iki kez gözden düşürülerek tüm görevlerinden alınan Teng Hs'aoping, şimdi Çin Komünist Partisi'nin politikasını çiziyor.

len «sınıf savaşının yok olduğu» görüşünün reddedilmesi gerektiği, ama «bunun abartılmasına da karşı çıkılması» gerektiği savunuldu.

Çin'de, yeni politikanın temel ilkesinin «modernizasyon»a dayandırıldığı söylenen manifestoda. «daha hızlı ve daha kaliteli üretim esastır» deniliyor. Fabrika işçilerinin gelirlerinin katkılarına paralel olarak artırılması gerektiği söylenirken, «şir_ ketlere üretim ve yönetimde daha çok insiyatif tanınarak, yaraticiliğin artırılacağı» iddia edi-

Castro: «ABD'nin yarattığı anlaşmazlık tam bir komedi»

Miami (a.a.) — Küba devlet başkanı Fidel Castro, ABD'nin Küba'daki Sovyet askerleri konusunda yarattığı anlaşmazlığın tam bir «komedi» olduğunu söylemiş, Başkan Carter'ın Küba çevresindeki askeri gücünü arttırması halinde komedinin bunalıma dönüşeceğini belirtmiş-

Havana'da Amerikan CBS televizyonuna bir demeç veren Castro, Sovyet askerlerinin Küba askerlerini eğitmek üzere bulunduğunu tekrarlayarak, ABD' nin bunu 17 vildir bildiğini belirtmiştir. Castro Küba'daki Sovyet askeri varlığının son 17 yıldır değişmediğini de sözlerine eklemistir.

Sovyet askerlerinin Küba'ya 1962 yılında geldiğini ve bunun eski Amerikan başkanları tarafından bilindiğini belirten Castro, aynı şeyi Carter'ın da bilmesi gerektiğini söyleyerek, «Carter'ı yalancılıkla suçlamayacağım, ancak dürüst davranmadığını ve yapay bir bunalım yaratmaya çalıştığını belirtece-

Başkan Carter'ın Küba'daki Sovyet askeri varlığına karşılık bölgede ABD askeri varlığını arttırabileceği, özellikle Kosta Rika. Florida ve Guantaramo deniz üssündeki askeri gücünü takviye edebileceği görüşü üzerine Castro «Carter yasal ve haklı bir dayanağı olmadan sorun yaratsın. Böyle bir hareket bunalım yaratmaktır. Bizi korkutamaz» demiştir.

Başkan Carter Ile görüşme konusunda böyle bir görüşme önermediğini söyleyen Castro, bununla birlikte Carter ya da görevlendireceği herhangi bir klşi ile görüşmeye hazır olduğunu belirtmiştir.

Bugünkü durumun 1962'de crtava cıkan durumdan tamamen farklı olduğunu belirten Fidel Castro «1962 Ekim bunalımı gercek bir bunalımdı. O gün nükleer catisma tehlikesi vardi. Bugünkü bunalım ise yapay bir bunalımdır ve Başkan Carter'ın yarattığı bir komedidir. demiş-

NÜRNBERG'İN YILDÖNÜMÜNDE

Faşizmin insanlık dışı yüzü

FASIST NAZİLERİN TIP DENEYLERI

«Faşist nazilerin 'tıp' «!» alanında yaptıkları deneyler korkunç bir sadizm örneğidir. Kobay gibi kullanılan insanlarla yapılan deneyler birer

dehşet ve korku hikayesidir.» Bu alandaki cinayetlerin kurbanları: Sovyet savaş esirleri, Polanya'daki toplama kamyonda bulunan kadınlar ve erkekler ve SS'lere karşı gelen Almanlardı.

Deneyler çok çeşitliydi. «Mehpuslar yüksek basınclı odalara konuluyor solukları kesilinceye kadar yüksek irtifa testlerine tabi tutuluyorlardı. Teste tabi tutulanlara öldürücü dozlarda tifüs ve sarılık mikrobu da şırınga ediliyordu.»

İnsanlar üzerinde «zehirli mermi» «zehirli gaz» testleri yapılıyordu.

Yüzlerce Polonyalı kadın mahpusun vücudunda «bun-

lara kız tayşanlar deniyordu» gaz kangrenleri açılmış, bir- təsı, iskelet değil, insan deriçokları üzerinde kemik ya- lerini de toplamaya merakpıştırma deneyleri yapılmıştı.

Bir çok kamplarda çeşitli araçlarla hem kadın hem de erkekler üzerinde kısırlaştırma deneyleri yapıldı.

Himmler yaverine yazdığı mektupta: «Elimizde her ırktan her ulustan yüzlerce kafatası var.» yahudi bolşevik kafatası pek yok. Profösör Hirt ölmüş komiserlerin kafatasını istemiyor. Kafatasları baş zedelenmeden öldürüldükten sonra ölçülecek. Rusya savaşı bize pek cok zedelenmemiş kafatası sağla-

Prof. Hirt'in asistanı bir deneyi de şöyle anlattı:

«30 kadar kadın cesedi daha soğumamıştı. Gözleri açık ve parlaktı, Cesetler alkole kondu. Profesör başları vücut larından ayırıyor, vücutları olmayan iskelet kolleksiyonu tamamlıyordu.»

Faşist Naziler yanlız kafalıydılar. Özellikle bu korkunç merak için idam edilenlerin

derileri «dekorasyon» için kullanılıyordu. Bunlardan abajurlar yapılıyordu. En değerli insan derileri, üzerinde «döğme olanlardı. Bir Alman mahpusu Andres Pfaffenberg Nürnberg'de söyle tanıklık

«Vücutlarında döğme olan bütün mahpusların dispansere gelmeleri emredildi. En güzel «döğmeli» olanlar bir tarafa ayrıldı. Enjeksiyon vapılarak öldürüldü. Patoloji bürosunda «döğmeli» deriler yüzüldü. Bunlar işlendikten sonra abajur ve süs eşyaları yapımında kullanıldı.»

«Hapisane müdürü Koch'un karısının en sevdiği abajur, üzerinde 'Haensel und Grethel' dövmeli insan derisinden yapılmış abajur idi.» (Haensel ve Grethel eski bir Alman çocuk öyküsünün iki kahramani).

Fasist doktor Rascher'in bürosunda çalışmış olan bir Avusturyalı mahpus A. Pacholegg tip deneylerinden bir tanesini söyle anlattı:

«Mahpusların ciğerleri par çalanıncaya kadar havasızlığa nasıl dayandığını basınç odasının gözlem penceresinden kendi gözlerimle gördüm. Çıldırırlar ve basınçtan kurtulmak için tırnaklarıyla başlarını ve yüzlerini parçalarlardı. Kafalarıyla duvarlara vura vura ölürlerdi.»

İnsan kasabı Dr. Rascher'in emirerliğini yapan Walter Neff alinda bir mahkum Nürnberg'de «Doktorlar davasında» yapılan testlerden lar... birini şöyle anlattı:

«Kuru donna deneyi: Kışın mahkum akşamdan barakalardan alınıyor, çırılçıplak sedyeye vatırılıyordu. Saatte

bir üzerine soğuk su dökülüyordu. 'Test'e alınan kimse sabaha kadar bu sekilde acik havada yatıyordu. İsiları devamlı olarak alınıyordu. Korkunç acı çeken mahkumların çığlıkları geceleyin her yandan işitiliyordu.»

«Buzlu suda donma testi: En sağlam adam buzlu suda 100 dakika, en zayıf adam ise 53 dakika kadar dayanabiliyordu.»

Neff bu deneyi mahkemede jöyle anlattı:

«O zamana kadar yapılan deneylerin en kötüsü yapılacaktı. Hapisaneden iki Rus subayı getirildi. İki subay buz dolu tenekeye çarılçıplak sokuldu. Saatler geçti, her zaman en geç 60 dakika sonra bilinçsizlik başladığı halde bu iki insan iki saat sonra bile cevap verebiliyorlardı. Dr. Rascher'e bunların artık uyutulması için yapılan ricalar boşa çıktı. Üç saat sonra Ruslardan biri ötekine şunu söyledi: «Yoldaş, lütfen subaya söyle bizi vursun.» Öteki Rus, «Faşist köpeklerden merhamet beklemeyeceğim» cevabini verdi. El sikiştilar ve birbirlerine «hoşça kal yol daş» dediler... Bir genç Polonyalı bu iki insana kloroform vermeye çalıştı. Ama Rescher bunu hemen önledi

Ölüm ancak beş saat sonra oldu ve test o zamana kadar devam etti...»

Bütün bu rezil, cani, faşist doktorlar Nürnberg'de mahkeme önüne çıktılar. Yedisi ölüme mahkum edildi ve asıldı. Hepsi de son dakikalarına kadar «yurt görevi» yaptıklarını iddia ettiler ve cinayetlerini hayasızca savundu-

İşte faşizm insanları «bu hale» sokmustu.

NOT: Belgeler Nazi İmparatorluğu kitabından alındı. Bitti

F. Almanya'nın en kalabalık eyaleti olan Ren-Vestefalya bölgesinde yapılan belediye seçimlerinde Hristiyan Demokratlar oyların % 46.4'ünü almışlardır. Sosyal Demokratlar % 44.6, Liberaller % 6.6 oy alırken Alman KP'nin oy oranı % 0.8'e çıkmıştır.

● EOKA-B tedhiş örgütünün önde gelen liderlerinden Stavros Siros'un örgütü canlandırmak üzere eylül ayı içerisinde gizlice Kıbrıs'a gittiği ve bir dizi temaslar yaparak adadan ayrıldığı bildirilmektedir. Bilindiği gibi AKEL, bir süre önce EOKA-B'nin yakında yeniden faaliyete geçirilmek istendiğini belirtmişti.

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Rabelais'yi yeniden Okurken

Seref COBANOĞLU

Rabelais (Rable) 'yi okurken seyen üniversitede öğretim üyeher zaman gülebilirsiniz. Onun liğine kadar yükselir. Fakat, o, anadilinin inceliklerini düşündüğünü anlatmak için bu dile emek veren kişi azdır. Onun bu güldürü ve dilci yönü asıl tutulan yönüdür. O usta anlatımı ve güçlü yergisiyle Ortaçağ gericiliğini top atesine tutan Rabelais'in Fransız devriminin habercilerinden olduğu, pek az kişi tarafından bilinir. Ama düşmanlarının, onun yenilikçi yönünü, devrimci-demokrat karakterini, dostlarından çok daha iyi gördükleri su götürmez bir gerçektir. Bu yüzden başı dertten hiç kurtulmamıştır.

Rabelais, Ortaçağ ile Yeniçağ arasındaki kesişme çizgisinde yetişir. Onun çağına egemen olan güçler, dinsel gericilik, skolastik düşünce, feodal güçlerdir. İnsanlar dogmalardan kurtulmamışlardır. Rabelais ilk'n rahip clur, ama Yunanca ve Latinceyi öğrenince kilise karşısına dikilir. Çünkü o, skolastik dinsel doymaların kalıplarına, köhne değerlere sığdüşünceler taşımaya, ortaçağ kalıplarını zorlamaya başlamıştır. İnsanın yeteneğine. gücüne, aklına güven duymaktadır. Yani insanı insan sırasına koymaya çalışır. Fakat, ondaki bu uyanışın, öbür insanları da uyandıracağını sezen düşmanları, egemen güçler, yazarı zorlarlar, ayrılır kiliseden. Daha az baskılı, biraz daha özgür düşünebileceği bir yer arar ama, yalnız Rabelais'in değil, insanlığın da düşmanı olan gerici güçler, feodal iktidar, yazarı orda da tutundurmazlar. Sonunda rahiplikten büsbütün vazgeçer ve dinsel gericiliğe karşı düşünce özgürlüğü uğruna mücadele, hayatının geri kalan dö-

nemindeki başlıca amacı olur. Nitekim Rapelais yılacak adam değildir ve ilk iş olarak tıp öğrenimi yapar; zeki ve akıllı olduğu için de araştırma öz- ve aptal mıdırlar?» diye sorgürlüğünü sınırlı olarak benim-

burada da bir yenilik gerektiğine inanır. Bilimsel çalışmanın sınırlanamayacağı kanısındadır. kitabın dışında yeni şeyler bulabileceğini söyler. Eğitimin, insan yeteneğine göre düzenlenmesini savunur. Daha da ileri giderek, deneysel dersler yapmaya başlar. Galiba sınifta bir de deney yapmak ister, ama kıyamet kopar. Rabelais kapı dışarı edilir. Yenilik ve deneye dayanan bilimsellik suç-Her dönemde, aydın düşman-

ları yeniliklere karşı olmuşlardir. Ya da yenilikleri bozgunculukla suçlamışlardır. Bu her dönemde, gericilere kolay gelen bir yol olmuştur. Çünkü onlar, yalnız bilimin değil, insanlık yararına olanın değil, kendi çıkarlarına elvermeyen her düşüncenin, yanı özde insanlığın düşmanlarıdırlar. Bu nedenle, bilimsel düşünceyi yasaklamak, gericiliğin her dönemde başvurduğu, ama kolay bir yöntem olmuştur. Rabelais'yi mahkûm eden güçler, Fransız devrimini bu tür yasaklar ve zorbalıkla önleyemedikleri gibi, bugünkü eğitimin temellerine oluşturan demokratizmini de engelleye-

Ama sağlığında Rabelais'nin

peşini hiç bırakmadılar. O. üni-

versiteden ayrılıp gezici dok-

torluk yaparken. halkı dinsel inançlarından koparmakla suçladılar. Az sonra da, yapıtlarından dolayı yine mahkûm ettiler. Bir süre sonra da öldü. Rabelais öldüğü zaman ardından bıraktığı dev yapıtlar geride kaldı. Onları okurken, ister istemez günümüzde sanata yönelen yasaklamaları ve bunların tarihin koca dalgaları karşısında, nasıl da boşa kürek çekişler olduğunu düşünüyor insan. Sonra da: «Hep egemen güçler, yasakçı

Son zamanlarda sansür sorunu yeniden gündeme geldi. Gerçi bu bir tüzük değişikliği dolayısıyla ortaya çıktı. Fakat sinemada yasaklanan, televizyonlarda gösterilmeyen filmlerin sayısı oldukça kabarıktır. En kötü filmler, en ahlâk dışı oyunlar oynatılırken bu yasak kimsenin aklına gelmiyorda, bazı filmlerde niye geliyor. Bunlar, toplumsal içerikli, sömürüye karşı, emekten yana konuları işledikleri için mi? Daha da kötüsü, gerçek sanat anıtları olduklarından mı? Peki bunların uluslararası yarışmalarda ödül aldıklarını görüp, uluslararası yarışmalardan ardarda tokat yiyip, yine de ders alınmaz mı?

Ya Brecht'e ne demeli? Hele Nâzım'a?.. Uluslararası ün kazanmış, halkların ileri kültürünün mayasına karışmış bu büyük sanatçıların yapıtlarına yasak koymanın, «güneşi balçıkla sıvamak» olduğunu görmüyorlar

Hayır, bu, aptallıkla açıklanabilen birşey değildir. Hâkim sınıfların doğasında vardır. Bir yıl, bir gün, bir an daha fazla yaşayabilmek, halkın uyanışını birazcık daha geciktirmek için göze almıyacakları şey olmadığını, sanat eserlerine konan yasaklar, biraz daha göstermiyor

Ancak egemen güçler ve onların çıkarlarının savunucusu olan kişiler, yasaklarla bir yere varılmayacağını bilmeliler. Rabelais'yi mahkûm edenlerin durumuna, tarihin utançla anacağı suçlular durumuna düşmemeliler. Rabelais'yi aynı endişelerle yasaklayanları, Sokrates'in dediği gibi «doğa ölüme mahkûm etti». Ama insanlar, tarihin beraat ettirdiği Rabelais'yi okurken onlara, yasaklamayı hüner sayanlara acıyor. Yarınki insan da, şimdikilere acıyacaktır. Ne var ki, bizim görevimiz, acımak değil, yanlışlar ve baskılarla sa-

Faşizme Karşı Bilimsel Tutum ve Burjuva Demokrasisi

Demokrasinin sınıf özü, işçi sınıfının demokrasiye karşı tutumunu belirlemesinde çıkış noktasıdır. Faşizm, demokrasinin büsbütün ortadan kaldırılması ve zümresel burjuva çıkarların zorbalıkla tüm topluma kabul ettirilmesidir. Sınıf özü tekelci burjuvazidir. Burjuva demokrasisi de burjuva sınıfın diktatörlüğüdür, faşizmde demokrasinin en geniş biçimi olan halk demokrasisi (sosyalist demokrasi) için mücadele eden işçi sınıfı, bu bakımdan burjuva demokrasisini aşacaktır. Burjuva demokrasisine göre çok daha geniş bir demokrasi olan halk demokrasisi aynı zamanda demokrasinin de en gelişmiş ve son biçimidir.

Burjuva demokrasisine karşı halk demokrasisini savunmak elbette ki işçi sınıfının çıkarınadır ve onun tarihsel eylemi içinde zorunlu bir tutumdur. Sömürücü sınıf dışında bütün halkın tam bir demokrasiye kavuşması, sosyalizmin başlıca amaç-

Sosyalist ülkelere baktığımızda, demokrasinin en gelişmiş biçimlerini görmekteyiz. Üretim araçlarının mülkiyetine toplumsal bir nitelik kazandırıldığı için, başta üretim faaliyeti olmak üzere, siyasî, kültürel estetik, bütün yeniden örgütlenmeler emekçi sınıf çıkarlarına, başka bir deyişle, toplumun sömürücüler dışında kalan halk yığınlarının yararına hizmet eder.

Bu geniş demokrasiyi savunmak için mücadele etmek ve bu konuda hiç bir özveriden kaçınmamak isci sınıfının görevidir.

Ancak, kapitalizm altında sınıf mücadelesi düz bir hat izlemez. Yani, her emekçi sınıf hareketi, her aşamada değişik görevlerle karşı karşıya kalir. Bunun en çarpıcı örneklerini demokrasi sorununda görmek mümkündür.

Fasizm burjuva demokrasisinin de gerisinde bir zorbalık düzenidir. Ama yine burjuvazinin zorbalığıdır, onun sınıf egemenliğidir. Lakin, burjuvazinin bir başka sınıf egemenliği olan demokrasiden farklı olarak faşizm, bütün özgürlüklerin ortadan kaldırılmasıdır. Uğruna pek çok mücadele verilerek kazanılmış burjuva demokratik haklar, burjuva demokrasisi şartlarında bir ölçüde savunulabilirken, faşizm altında emekçi sınıflar bu hakların tümünü yitirir. Yani, demokrasinin daha da gelişkinini hedefliyen emekçiler, ellerindekinden de olurlar.

Bunun ne emekçi sınıflara, ne de sınıf mücadelesine bir yararı olur. Tersine, kaybeden yine emekçilerdir. Eğer emekçiler faşizmi önliyecek güç ve örgütlülükte değilse, burjuvazi kazanır. Sınıf

mücadelesinde işçi sınıfı geri mevzilere düşer. O halde, faşizm-burjuva demokrasisi ilişkisinde sorulması gereken «hangisi?»dir. Ve hangisinin savunulması gerektiği buradan çıkabilir. Kuşkusuz emekçiler, faşizme karşı burjuya demokrasisini savunurlar. Bu tutum, burjuva demokrasisinin mutlaklaştırılması değildir. Sosyalist demokrasi hedefinin gözardı edilmesi değildir. Tam tersine, faşizm belası altına girmemek içindir. Burjuvazinin kendi durumunu daha da güçlendirmesine ızin vermemek içindir. Varolan hakları da yitirmemek

Burjuva demokrasisini hedef olarak seçip savunmak işçi sınıfının görevi değildir. Ama burjuva demokrasisinin savunulmasında, «kime karşı?» sorusuna cevap verilmesi gerekir.

Burjuva demokrasisi, daha gelişkin demokrasiye, yani sosyalizme karşı burjuvazi tarafından sa vunulur. Faşizme karcı ise emekçiler tarafından. Birinci durumda işçi sınıfı burjuva demokratik hayallere kapılamaz. Demokrasiyi en gelişkin biçimine vardırmak için mücadele eder. Halbuki burjuvazi, kendi sınıf demokrasisini reformlar yoluyla savunmaya, işçi sınıfını bu hayaller peşinde oyalamaya çalışır.

İşte, burjuva demokrasisine karşı mücadele ancak bu durumda geçerlidir. Ama faşizme karşı durum çok daha farklıdır.

Bazılarına göre, burjuva demokrasisinin savunulması, işçi sınıfının böyle bir demokrasiye sahip çıkıp onunla yetinmesine yol açabilir. Bu son derece ilkel bir düşüncedir. İşçi sınıfını da kendisi gibi tekdüze ve apolitik bir yığın olarak görür.

Halbuki işçi sınıfı, koşulları hayatın esnekliğine, canlılığına göre azami ölçüde kendi sınıf çıkarları için değerlendirir. Dimitrof'un dediği gibi: «Burjuva demokrasisine karşı tavrımız her sartta

Bugün Türkiye'nin koşullarında sorunu daha somut şekliyle görme olanağı vardır. Burjuvazi içine düştüğü krizden kurtulmanın yolunu, demokrasinin bu en sınırlısından da geriye giderek koruyabileceğine inanmıştır. Bu niyetini gizlemiyor.

Faşizm tehlikesi ise emekçilerin gözünde giderek daha somut bir şekle büründü bile. MHP'nin demokrasi için taşıdığı tehlikeyi yığınlar kavramış bulunuyor. En doğal demokratik hakların kullanılamadığı bir dönem yaşanıyor.

Bu dönemde işçi sınıfının ve emekçi sınıf güçlerinin izlemesi gereken yol ne olabilir?

Demokrasiyi, faşizmin dişlileri arasına terket-

Bu hayati görevden hiç bir ilerici, demokrat ve sosyalist kaçamaz. İşçi sınıfı bilimini anlıyamamış olanlar kaçabilir, hatta mücadeleyi küçümsi-

Emperyalist Savaşlara Karşı

yebilir. Demokrasi mücadelesinin işçi sınıfına iktidar hedefini unutturacağını ileri sürenler aslında işci sınıfına, sınıf bilimi dahil her şeyi unutturmak istiyenlerdir. Lenin bu yanılgıların tehlikesine değinmişti:

«Demokrasi mücadelesinin proletaryayı, sosyalist devrimden saptıracağını, ya da sosyalist devrimi gözden kacırtacağını, perdeliyeceğini vs. düsünmek köklü bir hata olacaktır. Aksine, sosyalizmin zaferi, demokrasi tam olarak gerçekleşemeden mümkün olamıyacağı gibi; proletarya, demokrasi uğruna devrimci, tutarlı ve ayrıntılı bir mücadele sürdürmeksizin burjuvaziyi yenilgiye uğratmaya hazırlanamaz.» (Lenin)

Altını çizerek işaret ettiğimiz «ayrıntılar»la uğraşmaktan kaçanlar başlarını sert duvarlara çarparak öğrenecekler.

Faşizmin teorik tanımları ve bu çerçevede demokrasi sorunu, hayatın içinde çok deha canlı bicimlere bürünür. Faşizme karşı mücadele veren işçi sınıfının bu mücadelesi her şeyden önce devrimci bir mücadeledir. Ama her devrimci mücadele her durumda sosyal devrime yolaçmaz. Yol açması için başka şartların da olgunlaşarak bir araya gelmesi gerekir. Faşizme karşı mücadele sosyal devrimin şartlarını oluşturabilir ve bu durumda faşizmin yenilgisini devrim işler.

Bunun için, işçi sınıfının faşizme karşı mücadelesini, onun devrimci iktidar hedefinden bağımsız göremeyiz. Ama, faşizme karşı mücadelenin, faşizmin ardından sosyalizmi kazanacağı hayali içinde de olamayız.

Sol oportünistler faşizm belasından kurtulmayı devrim sonrasına bırakan bir görüşü benimserler. Bunlera göre devrim «her derde deva» görülmekten başka, o olmaksızın hiç bir şey elde edilemez görülür. Böyle olunca devrim olmaksızın ne demokrasi, ne ulusal haklar, ne ekonomik çıkarlar elde edilebilir. Kaldı ki, bunların mantığına göre, burjuva egemenliği değil mi? Hepsi birdir.

Fasizme karsı bu farklı tutumlar, onunla mücadelede yine farklı yöntemler benimsenmesine yol açar. Halbuki, faşizme karşı ancak ondan zarar gören bütün toplum güçlerinin birliği ile mücadele edilebilir. Bu ise, işçi sınıfının bilimsel anti-fasist mücadele tezleri etrafında toparlanmakla mümkün olabilir. Bu nedenle yanlışların üzerine ısrarla gidilir.

Türkiye'de faşizm somut bir düşmandır. Yakın bir tehlike haline gelmiştir. Emekçi halk güçleri için demokrasi sorunu hayati bir önem taşımaktadır. Bunun için, demokrasi mücadelesinin diğer sorunları ve anti-faşist mücadelede işçi sınıfının taktikleri üzerinde durmaya devam edeceğiz.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrolarında 1979-80 döneminde sergilenecek oyunlar

kala gösterilmiş olan Yugos-

lav yazar M. Butatovic'in

Macit Koper tarafından yö-

netilen «Godot Geldi» ovu-

nuyla perdelerini açacaklar

ve Sevgi Soysal'ın «Yıldırım

Bölge Kadınlar Koğuşu» ro-

manından Celile Toyan'ın

aynı adla oyunlaştırıp Çetin

İpekkaya'nın yöneteceği o-

Kadıköy Tiyatrosu'nda ise

ilk olarak Federico Garcia

Lorca'nın yazdığı, Halûk Şev

ket'in yönettiği «Kanlı Dü-

ğün» oyunu ile perdelerini

acacak. Daha sonra ise Ro-

men yazarı İon Luca Coripi-

ole'den Selâhattin Hilav'ın

cevirdiği «Kayıp Mektup» o-

yunu, Engin Gürmen yöneti-

miyle gösterilerini sürdüre-

cektir. Kadıköy Tiyatrosun-

da diğer bir oyunda Adnan

Giz'in «Baba ve Gorilleri»

Zihni Kücümen'in yönetimiy-

le çalışmalarını sürdürecek-

Üsküdar Tiyatrosu ise bu

yeni sezonda geçen yıl sergi-

lenen Gezici Tiyatro Ekibinin

oyunu olan Aziz Nesin'in yaz-

dığı Rauf Altıntak'ın yönet-

tiği «Atmasyonya Berberi»

adlı geleneksel orta oyunu

tarzındaki oyunla perdeleri-

ni acacak ve daha sonra Mo-

liere'in Mücap Ofluoğlu yö-

netiminde «Hastalık Hastası»

oyunu ile çalışmalarını sür-

yunu sergilenecektir.

maktan kendini alamiyor.

Geçen yıl Gezici Tiyatro Ekibin:n oynadığı Atmasyonya Berberi oyunundan bir sahne.

3 Ekim 1979 tarihinden itibaren Fatih Tiyatrosu'nda Haldun Taner'in yazdığı Çetin İpekkaya'nın yönettiği «Sersem Kocanın Kurnaz Karisi». Ayrıca daha sonra başlayacak olan Fekir Baykurt'un romanından Taner Barlas'ın oyunlaştırıp yönettiği «Tırpan» oyunuyla gösterilerine devam edecektir. Muhsin Ertuğrul Tiyatrosunda ise (Harbiye'de) Geçen sezon Üsküdar ve Fatih Tiyatrolarında oynanmış olan Orhan Asena'nın yazıp, Engin Uludağ'ın yönettiği «Ölü Ken tin Nabzı» oyunu ile sezon açılacak. Brecht'in Üç Kuruşluk Opera oyunu «Beş Para Etmez Oyun» adıyla sahnelenecek. Oyunu çeviren ve yönetenler: Engin Noyan, Mustafa Alabora, Erdal Özyağcılar. Tepebaşı Deneme Sahnesinde ise geçen sezo-

nun kapanmasına bir hafta Ahmet Kaçmaz

Yasasın Sosyalizm

YENI PERSPEKTIFLERIS

Yazışma ve havale adresi: Öner Ciravoğlu

dürecektir. Gene Üsküdar Tiyatrosunda Yıldırım Keskin'in «Aklı Başında Bir Adam» oyunu ile bu sezondaki çalışmalarını sürdüreceklerdir. İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları 1970-80 tiyatro sezonuna böylelikle geçen yıl tekrarlanan beş eski oyunla perdelerini açmaktadır.

tarihi, aynı zamanda, burjuvazinin ve kapitalizmin kopmaz bir parçası olan haksız savaşlara

karşı barış mücadelesinin de İşçi sınıfı biliminin kapitalizm-

Isci sınıfı tarihi, burjuvaziye

tarihidir. Bu nedenle, işçi sınıfı

den kaynaklanan haksız savaşlara karşı barış konusundaki görüşleri, işçi sınıfı mücadele ta-

17.55 Haberler — 18.00 Müzik — Seçim Konuşmaları (1): Milli Selamet Partisi - 18.13 Müzik - 18.16 S.K. (2) Ada-

let Partisi - 18.26 Müzik - 18.29 S.K. (3) Milliyetçi Hareket Partisi - 18.39 Müzik - 18.42 S.K. (4) Türkiye Sosyalst İşçi Partisi — 18.52 Müzik — 18.55 S.K. (5) Sosyalist Devrim Partisi - 19.05 Müzik - 19.08 S.K. (6) Türkiye İşçi Partisi - 19.31 Müzik - 1934 S.K. (8) Cumhuriyet Halk Partisl — 19.44 Müzik — 19.47 S.K. (9) Türkiye Birlik Partisi — 19.57 Müzik - 20.00 Halk Müziği ve Sanat Müziği: Bu programın Solistleri, Serbülent Yasun ve Hülya Sözer. — 20.30 Haberler - 21.15 Minik Konser - 21.20 Eğitim -21.50 Televizyon Filmi: Yönetmenliğini Herb Wallerstein yaptığı «Kardaki İzler» filminin başoyuncuları Bo Svenson ve Yvette Mimieux. - 23.00 Haberler

TRT - 1

05.00 Açılış - 06.02 Günaydın - 07.20 Köye Haberler -07.30 Haberler - 07.40 Sabahtan Sabaha - 09.02 Kadin Dünyası — 10.01 Arkası Yarın — 11.05 Okul Radyosu — 12.10 Öğle Üzeri — 13.00 Haberler — 13.30 Bölgesel Yayın — 15.01 Sarkılar - 16.05 Okul Radyosu - 17.02 Aksama Doğru - 17.45 Hafif Müzik - 16.50-19.47 Seçim Konuşmaları -20.02 Çocuklar İçin On Dakika — 20.30 Haberler — 21.30 Sarkılar — 22.22 Hafif Müzik — 23.00 Haberler — 23.10-01.00 Bölgesel Yayın - 01.05-05.00 Gece Yarısı

TRT -2

08.00 Açılış - 08.02 Gün Başlıyor - 09.00 Olayların İçinden - 09.30 Sabah Konseri - 10.00 Sarkılar - 10.30 Kadın Sanatçılarımız — 12.00 Dünya Folklorundan — 12.45 Bir Pinar Ki — 13.00 Haberler — 13.30 Olayların İçinden — 14.30-16.00 Yabancı Dil Öğrenelim — 16.20 Arkası Yarın — 16.45 Ses Ustaları — 18.00-22.00 Seçim Konuşmaları — 22.00 Haberler - 22.30 Solistlerden Şarkılar - 23.30 Haberler -23.55 Kapanış

TRT - 3

07.00 Acılıs - 07.02 Güne Başlarken - 08.00 Sabah Konserl - 09.00 Haberler - 09.03 Barok Müzik - 10.00 Senfonik Müzik - 11.00 Öğleye Doğru - 12.00 Haberler - 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz - 13.00 Konser Saati - 15.00 Günün Konseri - 16.00 Oda Müziği - 17.00 Haberler - 17.09 Hafif Müzik Dünyasında Gezinti - 17.50-19.47 Seçim Konuşmaları — 22.00 Haberler — 23.00 Çarşamba Konseri — 24.00 Gece ve Müzik - 01.00 Kapanış.

vetkinlesmistir.

BARIS MÜCADELESİ SOSYAL DEVRIME HIZMET EDER

İsçi sınıfı biliminin kurucuları, barış sorununu emekçilerin kurtuluş mücadelesinin bir parçası olarak görmüşler, ve kendi dönemlerindeki haksız savaslara kararlıca karşı çıkmışlardı. İşçi sınıfının ilk uluslararası örgütlenmesinin, o sırada patlak veren Almanya - Fransa savaşı karşısında yayınladığı Barış Manifestosu işçi sınıfı tarihinin barış konusundaki ilk ve en önemli belgelerinden birisi-

İşçi sınıfı biliminin barış içinde yanyana varolma veya baris içinde birlikte yaşama seklinde dilmize cevrilen uluslararası iliskiler ilkesi, dünya barış güçlerinin güttüğü barış politikasının ve mücadelesinin temelidir.

Barış içinde birlikte varolma politikası kapitalist devletler ile sosyalist devletlerin birbirlerine saldırmamalarını öngörür. Çünkü dünyada sosyalist devrimin tamamlanması ve tüm dünyanın sosyalizme geçmesi uzun bir tarihsel süreci kapsayacaktır. Bu dönem boyunca hem sosvalizmi ve giderek sınıfsız toplumu kurma sürecinde olan sos... yalist devletler, hem de henüz sosyalizme ulaşmamış ülkeler varolacaktır. Bu tarihsel çağ boyunca kapitalist (ve hatta bir dönem için pre-kapitalist ülkelerin bile) yeryüzünde varolacağını kaçınılmaz bir olgu olarak gören bilimsel öğreti, «sosyal sistemleri farklı olan» bu devletler arasında barışçı ilişkilerin bulunmasını zorunlu gör... müştür. Bu öngörü, hiç kuşkusuz, sosyalist ülkelerin emperyalist saldırganlığı ve kapitalist sistemin bu doğasını gözardı etmeleri, ve emperyalizmden gelecek muhtemel bir saldırıya karşı askeri bakımdan hazırlanmamaları anlamına gelmez. İşçi sınıfı bilimi «barışın kolaylıkla elde edilebileceğini» ve sosyalistler barıştan sözeder etmez, burjuvazinin onu altın tepsi içinde sunacağını sanmayı «safdillik» olarak nitelemiştir. Barış ancak mücadele edi-

Bilimsel Tutum rış için, barışsever güçlerin uğraș vermesi, savașa, emperyalist saldırganlığa, yağma ve pay_ laşım savaşlarına karşı çıkması gerekir. İşte bu nedenle, burjuvaziden kaynaklanan haksız savşa karşı, barış mücadelesi. elbette herkesten önce ve herkesten fazla, burjuvazinin karşıtı olan işçi sınıfının görevidir. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı verdiği topyekûn mücadele, doğal olarak, barış mücadelesini de içerir. Fakat nasıl ki, tekelci burjuvaziye, (emperyalizme) ve uluslararası gericiliğe karşı mücadele sadece ișci sınıfına ait bir olgu değilse ve işçi sınıfı bu mücadelede kendisine birçok müttefik buluyorsa, o, barış mücadelesinde de yalnız kalma-

BARIS DÜNYANIN OBJEKTİF SARTLARINDAN DOĞAR Barış içinde birlikte varolma-

nın objektif ve sübjektif koşulları bütünlüğünde belirleyici olan hiç kuşkusuz objektif kosullardır. Uluslararası burjuvazinin yani emperyalist savaş güçlerinin iradesi sübjektif bir faktördür. İşçi sınıfı bilimi dışında olanların bir kısmı kapitalist sınıfların iradelerini, -bu sübjektif faktörü- kücümserler ve «kâğıttan kaplan» olan emperyalizmin artık politik önemini yitirdiğini, bu nedenle barış içinde birlikte varolma'nın dünya devrimci hareketine zarar verdiğini, devrimci - ilerici güçleri «pasifizme» sürüklediğini iddia ederler. (Böyle diyerek yola çıkan Maocular, bugün gene ABD'nin ve emperyalizmin önemini yitirdiğini, göçmekte olduğunu ileri sürmektedirler, fakat ilk görüşlerinden farklı olarak güçsüzleşen emperyalizmi, dünya sosyalist sistemine karsı güclenmeye ve silâhlanmaya çağırmaktadırlar. «İki süper devlet» gibi gerici bir sloganın altında, bu «iki süper devlet ten ABD'yi, SSCB'ye karşı desteklemektedirler.) Bugün Maocular artık on yıl önceki görüşlerinden daha da gerilere ve karşı - devrimciliğe düşmüşlerdir ama bir kısım «sol» - maceracilar, Maocu olmamakla bir-

bol yararlanrak, «kâğıttan kaplan» olan emperyalizm karşısında, sosyalist sistemin barış içinde birlikte yaşama ilkesini ve onun bugünkü somutlanışı olan yumuşama politikasını, «pasifizm, revizyonizm» vb. gibi bilim dışı ithamlarla eleştirmektedirler. Küçük burjuva sol scularının, emperyalizmi ve kapitalist sınıfları onların iradelerini -bu sübjektif etkenihice sayan tutumlarının bilimle ilgisi yoktur. Buna karşılık, bir kısım akımlar ise, emperyalist sübjektif faktörün rolünü alabildiğine abartarak, bu açıdan, barış içinde yanyana varolmayı olanaksız görmekte, bu politikanın emperyalistleri etkilemeyeceğini, hizaya getiremeyeceğini, onun saldırganlığını geriletemeyeceğini öne sürmektedirler. Bu görüş de, emperyalist sübjektif faktörü abartan, ve esas belirleyici olan objektif faktörü küçümseyen bir başka bilim dışı görüştür.

BARIŞI MÜMKÜN KILAN SOSYALİZMİN GÜCÜDÜR

Oysa bir takım küçük burjuva akımlardan farklı olarak, işçi sınıfı biliminin uluslararası alanda barış içinde birlikte yaşama politikası, esas olarak objektif faktörlere dayanır. Barış içinde birlikte varolma'nın lehine olan objektif faktörler: Sosyalist sistem'n ekonomik ve savunma potansiyelinin sürekli yükselmesi: uluslararası işçi dayanışması; ekonomik Kişkilerin dünya çapındaki karakteri ve emperyalist devletler arasındaki çeliş-

Bu bilimsel politika, hiç kuşkusuz. uluslararası tekelci sermayenin sübjektif niyetlerini. ya da emperyalist güçlerin çesitli egemen çevreleri ve grupları arasında barış ve savaş konusundaki çeşitli görüşleri önemsememe anlamına gelmez.

BARIŞ , MÜCADELE ILE KAZANILIR

İsci sınıfı bilimi, barış içinde birlikte varolma ilkesini hiçbir zaman emperyalistlerden beklenen bir lûtuf olarak görmemiş ve bunun başarı derecesinin dünyadaki güçler den-

lerek sağlanır ve dolayısiyle ba- likte, Maocu görüşlerden bol gesine bağlı olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle, barışın yılmaz savunucusu ve öncüsü olan sosyalizmin, dünyada kapitalizme karşı güçlenmesi, sosyalist dünya sisteminin ekonomik, teknolojik ve savunma gücü bakımından gelişmesi ve emperyalizmin savaş, yağma ve saldırı politikasını geriletmesi, aynı zamanda, dünya devrimcı sürecinin bir bütün olarak güçlenerek dünya dengesini emperyalizmin ve uluslararası gericiliğin aleyhine değiştirmesi, ayrıca dünya devrimci sürecinin gelişmesine bağlı olarak topyekûn dünya barış güçlerinin de güçlenmesi, barış içinde birlikte varolma politikasının esas güvenceleridir.

SOSYALIST SISTEM BARIŞIN GÜVENCESIDIR

Sosyalist devletler kendi güclerini ve etkilerini, büyük ölçüde, uluslararası güvenliği teminat altına almak ve emperyalizmin saldırgan politikasını hareketsizleştirmek amacı güden aktif bir politika üzerinde yoğunlaştırmışlardır. Bütün dünyanın diğer devrimci, ilerici ve barışsever güçlerinin de yardımıyla bu politika sayısız zorluklara rağmen her geçen gün daha da güçlenmiştir, güçlen-

Sosyalizmin barış ve kardeşlik politikası, emperyalizmin savaş, istilâ ve köleleştirme politikasının karşısında günden güne ilerlemektedir.

İşçi sınıfı bilimi, barış içinde birlikte yaşama politikası ile uluslararası sosyal devrimin çıkarlarını karşı karşıya görmez Bilim, tam tersine, barış içinde birarada varclma politikasının başarısını dünya işçi sınıfının en yoğun desteğine bağlı görür, devrimin kaderi ile bu politikanın olumlu sonuçlarını birlestirir.

Emperyalizmin saldırgan politikasına karşı barış içinde birlikte varolma (olgusu) için verilen mücadele, kapitalist devletlerde iscilerin sınıf mücadelesi ve sosyalizmin güçlenmesi, günümüz toplumsal olaylarının - birbiriyle iliskili - bir fenomeni-

Devamı s. 5, sütun 4'de